

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Marian Banaś

KPB.410.1.2.2024

Pan
Adam Bodnar
Minister Sprawiedliwości

Ministerstwo Sprawiedliwości
00-950 Warszawa, Al. Ujazdowskie 11

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 37 – Sprawiedliwość.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
+48 22 444 56 12, kpb@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Sprawiedliwości (dalej: MS lub Ministerstwo), Al. Ujazdowskie 11, 00-950 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adam Bodnar, Minister Sprawiedliwości powołany na stanowisko z dniem 13 grudnia 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili Marcin Warchoł, Minister Sprawiedliwości od 27 listopada 2023 r. do 13 grudnia 2023 r. oraz Zbigniew Ziobro, Minister Sprawiedliwości od 16 listopada 2015 r. do 27 listopada 2023 r. (dalej: Minister lub Minister MS).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Beata Wachowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPB/3/2024 z dnia 4 stycznia 2024 r.2. Mariusz Mijewski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPB/5/2024 z dnia 4 stycznia 2024 r.3. Rafał Komorowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPB/4/2024 z dnia 4 stycznia 2024 r.4. Eryk Ibraimoski, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPB/6/2024 z dnia 4 stycznia 2024 r. <p>(akta kontroli: T. I str. 1-8)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2023 pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 37 - Sprawiedliwość oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa. Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,– nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o <i>finansach publicznych</i>², w tym:
--------------	---

¹ Dz. U. z 2022 r., poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm., dalej: ufp.

- a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,
- b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 37 - Sprawiedliwość,
- wykonanie wniosków pokontrolnych NIK z kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r.

Ponadto, przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Zakres kontroli

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontrola prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 37 - Sprawiedliwość w trakcie roku budżetowego,
- kontrola prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych,
- kontrola prawidłowości dokonanych blokad,
- kontrola przestrzegania ustalonych dla części 37 - Sprawiedliwość limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia,
- kontrola wykorzystania przez dysponenta III stopnia środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych,
- analiza stanu zobowiązań,
- analiza przyznania, wykorzystania i rozliczania wybranych dotacji,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań i stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 37 - Sprawiedliwość.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.*

Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa w zakresie więziennictwa zostały przedstawione w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Minister Sprawiedliwości podejmował działania celem zapewnienia właściwego wykonania budżetu państwa w 2023 r. w części 37 – Sprawiedliwość, jednakże nie zapobiegły one powstaniu nieprawidłowości dotyczących realizacji wydatków budżetu państwa w łącznej kwocie 26 868,4 tys. zł w zakresie udzielania dotacji dla Akademii

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Wymiaru Sprawiedliwości⁴ (dalej: AWS), przygotowania i realizacji kampanii medialnej, udzielania zamówień publicznych oraz zawierania i rozliczania umów⁵.

Przeprowadzone badanie wydatków w wysokości 79 006,6 tys. zł (tj. 23,5% wydatków dysponenta III stopnia) wykazało, że zostały one poniesione generalnie zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych oraz w przepisach wykonawczych. Jednak stwierdzono niecelowy wydatek w kwocie 2 697,9 tys. zł na kampanię medialną dotyczącą zmian w ustawie Kodeks karny⁶, co stanowiło naruszenie art. 44 ufp. W większości poddanych kontroli przypadków stosowano właściwy tryb udzielania zamówień publicznych oraz dopuszczalne wyłączenia stosowania ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*⁷. Stwierdzono jednak m.in. przypadki nieuprawnionego udzielenia zamówienia z pominięciem przepisów pzp oraz nierzetelnego zawierania umów.

NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w blokowaniu nadmiaru posiadanych środków przez Dysponenta części oraz w wykorzystaniu przez dysponenta III stopnia środków z rezerwy celowej.

Badaniem objęto również trzy dotacje celowe udzielone AWS w kwocie 23 531,4 tys. zł, tj. 13,3% wartości wydatkowanych dotacji i subwencji wydatkowanych przez Dysponenta części 37. Dysponent zatwierdził ich wypłatę bez merytorycznej oceny zasadności ich udzielenia, co doprowadziło m.in. do sfinansowania budowy dwóch akademików oraz budowy sali audytorijnej wraz z zagospodarowaniem terenu na terenie Kampusu Mundurowego Szkoły Wyższej Wymiaru Sprawiedliwości (dalej: budowa akademików w Kaliszu) i zakupu nieruchomości przy Al. Wyzwolenia 8/LU1 w Warszawie bez rzetelnego rozpoznania potrzeb AWS, a w przypadku zakupu lokalu przy ul. Stawki 3A w Warszawie do niecelowego przekazania dotacji w kwocie 6 916,1 tys. zł. Stwierdzono również naruszenie § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie *szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa*⁸, polegające na ujęciu dotacji w materiałach do projektu ustawy budżetowej w kwocie obejmującej budowę akademików w Kaliszu, pomimo iż Dysponent nie posiadał uzgodnionego programu inwestycji z inwestorem.

NIK pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2023 r. sporządzone przez dysponenta części 37 oraz sprawozdania jednostkowe Ministerstwa Sprawiedliwości. Wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym.

W ocenie NIK, sprawowany przez dysponenta nadzór nad wykonywaniem budżetu w 2023 r. w części 37 Sprawiedliwość był niewystarczający, na co wskazuje liczba oraz skala stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości.

⁴ Akademia Wymiaru Sprawiedliwości od dnia 1 września 2023 r., wcześniej Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości. Zmiana nazwy nastąpiła na podstawie ustawy z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy nazwy uczelni nadzorowanej przez Ministra Sprawiedliwości i o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U poz. 1053).

⁵ Ocena wykonania budżetu państwa w 2023 r. w części 37 – Sprawiedliwość przedstawiona w niniejszym wystąpieniu została sformułowana na podstawie wyników kontroli przeprowadzonej w Ministerstwie Sprawiedliwości.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 2600 ze zm., dalej: Kodeks karny lub kk.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm., dalej: pzp.

⁸ Dz. U. Nr 238, poz. 1579, dalej: rozporządzenie w sprawie finansowania inwestycji.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

Dochody budżetowe

W ustawie budżetowej na rok 2023 dochody budżetu państwa w części 37 - Sprawiedliwość zostały zaplanowane w wysokości 77 284 tys. zł. Zrealizowano je w kwocie 87 098,4 tys. zł, tj. 112,7% kwoty planowanej i były wyższe o 6 000,7 tys. zł, tj. o 7,4% od dochodów uzyskanych w 2022 r.

Głównym źródłem dochodów były wpływy z opłat egzaminacyjnych¹⁰, opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów oraz wpływy z usług m.in. z tytułu korzystania z rejestru Elektronicznej Księgi Wieczystej, Krajowego Rejestru Karnego i Krajowego Rejestru Sądowego. Pozostałe dochody uzyskano m.in. z najmu i dzierżawy składników majątkowych, wpływów z rozliczeń lub zwrotów z lat ubiegłych, a także z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów.

Na koniec 2023 r. w części 37 - Sprawiedliwość wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 149 967,4 tys. zł¹¹, w tym zaległości netto 146 096,9 tys. zł. Należności były wyższe w stosunku do 2022 r. o 11,2% (15 082,8 tys. zł), a zaległości o 10,8% (14 297,6 tys. zł). Wzrost należności na koniec 2023 r. wynikał z tytułu odsetek za nieterminowe regulowanie należności, kar i odszkodowań wynikających z zawartych umów, zasądzonych przez Międzyresortową Komisję Orzekającą, kar pieniężnych od osób fizycznych, należności od pracowników MS, ze sprzedaży składników majątkowych, niewykorzystanych dotacji, zasądzonych kosztów egzekucyjnych, opłat komorniczych i kosztów upomnień.

(akta kontroli: T. I str. 80; T. IV str. 184-187, 265-266; T. VII str. 202-204)

W 2023 r. Minister jako dysponent III stopnia zrealizował dochody w wysokości 63 198,7 tys. zł, tj. 94,5% planu po zmianach (66 902 tys. zł). Uzyskane wpływy były wyższe względem 2022 r. o 1 374,2 tys. zł, tj. o 2,2%. Niższe niż zaplanowano wykonanie dochodów wynikało głównie z mniejszych wpływów z tytułu opłat egzaminacyjnych, kosztów i opłat sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego.

Na wyższe wykonanie dochodów w roku 2023 w stosunku do roku 2022 miały wpływ większe wpłaty z tytułu opłat egzaminacyjnych, najmu i dzierżawy składników majątkowych, wpływu ze zwrotów niewykorzystanych dotacji, wpływu z tytułu sprzedaży składników majątkowych pracownikom (w tym kierownictwu) oraz wpływu z różnych dochodów – w tym zwroty kosztów szkoleń, nadpłaty z tytułu zwrotu składek PPK, zwroty za bilety lotnicze, wpłaty za wydanie nowego urządzenia e-Token, wpływy z tytułu uznania reklamacji z Poczty Polskiej.

Należności dysponenta III stopnia pozostałe do zapłaty na koniec 2023 r. wyniosły 95 976,9 tys. zł, w tym zaległości 95 966,1 tys. zł. Zaległości były wyższe względem 2022 r. o 12 240,6 tys. zł, tj. o 14,6%. Wzrost należności na koniec 2023 roku

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Egzaminy konkursowe na aplikację adwokacką, radcowską, notarialną i komorniczą, egzaminy zawodowe dla tych zawodów prawniczych, egzaminy dla osób ubiegających się o licencję syndyka, egzaminy dla kandydatów na tłumaczy przysięgłych.

¹¹ Zwiększenie należności spowodowane było głównie wzrostem naliczeń: z tytułu grzywien i kar od osób fizycznych, kosztów egzekucyjnych, opłat za korzystanie z Elektronicznej Bazy Ksiąg Wieczystych, odsetek od nieuregulowanych w terminie należności oraz kar i odszkodowań wynikających z umów zawartych przez MS.

względem roku poprzedniego wynikał z tytułu odsetek za nieterminowe regulowanie należności, kar i odszkodowań wynikających z zawartych umów, zasądzonych przez Międzyresortową Komisję Orzekającą kar pieniężnych od osób fizycznych, należności od pracowników MS (w tym kierownictwa), ze sprzedaży składników majątkowych, niewykorzystanych dotacji, zasądzonych kosztów egzekucyjnych, opłat komorniczych i kosztów upomnień.

(akta kontroli: T. III str. 111-224, 497-498)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli, zgodnie z przyjętymi założeniami kontroli, nie dokonała oceny prawidłowości, planowania i realizacji dochodów budżetowych.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2023 wydatki budżetu państwa w części 37 - Sprawiedliwość zostały zaplanowane w wysokości 8 040 984 tys. zł. Plan wydatków został zwiększony per saldo o kwotę 108 929,6 tys. zł¹² do 8 149 913,6 tys. zł. W 2023 r. wydatki budżetu państwa w części 37 zostały zrealizowane w kwocie 8 104 278,2 tys. zł, tj. 99,4% planu po zmianach. W porównaniu do roku 2022 wykonanie wydatków było wyższe o 1 461 759,3 tys. zł, tj. o 22% i wynikało m.in. wzrostu kwoty udzielonych subwencji, dotacji podmiotowych i celowych.

(akta kontroli: T. I str. 81-91; T. IV str. 198, 267-276; T. VII str. 290-301).

Wydatki dysponenta III stopnia wyniosły 336 159,9 tys. zł, tj. 94,7% planu po zmianach i były wyższe od wykonania w 2022 r. o 92 286,8 tys. zł (37,8%). Wynikało to m.in. ze zwiększenia planu funduszu wynagrodzeń (7,8%), wzrostu cen materiałów i usług oraz wzrostu kwot należności przysługujących urzędnikom sądów delegowanych do pracy w MS¹³. W stosunku do ustawy budżetowej plan wydatków Ministerstwa zmniejszono per saldo o 40 173,7 tys. zł. Wpływ na powyższe miała m.in. rezygnacja z zadań dotyczących dostarczenia, wdrożenia, uruchomienia i konfiguracji systemu informatycznego oraz zakupu, dostarczenia i wdrożenia rozwiązania informatycznego obejmującego funkcjonalność wielopoziomowej ochrony poczty elektronicznej.

W części 37 nie wystąpiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2022 r. i 2023 r.

(akta kontroli: T. II str. 121-125, T. III str. 248-252, 338-349, 498)

Dysponent części 37 otrzymał z rezerw celowych budżetu państwa środki w łącznej wysokości 49 625,1 tys. zł, które wykorzystano w 89,5% (44 401,6 tys. zł). Środki wydatkowano przede wszystkim na:

- sfinansowanie w 2023 r. świadczeń za długoletnią służbę dla funkcjonariuszy Służby Więziennej¹⁴,
- sfinansowanie podwyższenia wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych podległych Ministrowi,

¹² Spowodowane to było m.in. decyzjami Ministra Finansów zarówno zwiększającymi budżet o kwotę 110 453,4 tys. zł jak i zmniejszającymi o kwotę 1 523,7 tys. zł.

¹³ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 lutego 2011 r. w sprawie delegowania urzędników sądów do Ministerstwa Sprawiedliwości lub poza stałe miejsce pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 2328).

¹⁴ W związku z wejściem w życie z dniem 1 marca 2023 r. ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wprowadzeniem świadczenia za długoletnią służbę (Dz.U. poz. 347).

- zwiększenie wynagrodzeń, w tym środki na nagrody specjalne, jednorazowe wynagrodzenia oraz finansowanie skutków zmiany podstawy naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz inne fundusze socjalne,
- sfinansowanie realizacji projektu pn. *Pilotażowe kompleksy penitencjarne* w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 (dalej: NMF 2014-2021),
- sfinansowanie realizacji projektu pn. *Poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii budynków zakładów karnych*¹⁵ w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (dalej POIiŚ 2014-2020).

Niepełne wykorzystanie środków wynikało m.in. z konieczności zabezpieczenia w budżecie SW środków przeznaczonych na płatność w przypadku zgłoszenia przez wykonawców pilotażowych projektów w Chmielowie i Kamińsku ewentualnych roszczeń waloryzacyjnych, opóźnień w realizacji tych kompleksów powodowanych przeprowadzeniem dodatkowych ekspertyz gruntowych oraz przedłużające się negocjacje z operatorem programu w sprawie możliwości włączenia infrastruktury pomocniczej do projektów.

W 2023 r. dysponent części 37 nie otrzymał środków z rezerwy ogólnej budżetu państwa.

Plan wydatków dysponenta III stopnia został zwiększony środkami z rezerwy celowej w łącznej kwocie 19,9 tys. zł, które były przeznaczone na sfinansowanie dodatków wraz z pochodnymi dla nowo mianowanych urzędników służby cywilnej. Środki z rezerwy celowej wykorzystano w kwocie 19,7 tys. zł, co stanowiło 98,9% przekazanych środków. Przyczyną niewykorzystania całości środków była absencja chorobowa pracownika. W wyniku badania całej kwoty rezerw w Ministerstwie stwierdzono, że środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem wskazanym w decyzjach Ministra Finansów.

Minister Sprawiedliwości (na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 177 ust. 3 pkt 2 ufp), z powodu nadmiaru posiadanych środków w 2023 r. podjął decyzje o zablokowaniu w części 37 wydatków budżetu państwa na łączną kwotę 21 315,3 tys. zł, w tym środków z rezerw celowych w wysokości 5 221,5 tys. zł.

Szczegółowym badaniem objęto blokadę środków w wysokości 7 653,4 tys. zł, co stanowiło 35,9% łącznej wartości środków zablokowanych przez Ministra Sprawiedliwości. W dniu 20 grudnia 2023 r., na podstawie otrzymanych informacji o posiadanych oszczędnościach przez 28 podległych dysponentów, Minister podjął decyzję o blokadzie planowanych wydatków w części. Zgłoszone nadwyżki wynikały głównie z mniejszej niż planowano liczby wychowanków w placówkach dla nieletnich i w konsekwencji niepełnego obsadzenia w nich etatów pracowniczych. W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2023 r. dysponent części 37 nie otrzymał od Prezesa Rady Ministrów polecenia wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 oraz Fundusz Pomocy¹⁶.

(akta kontroli: T. I str. 20-21, 372-387, 506-513; T. II str. 15-106; T. III str. 324)

¹⁵ Zakład Karny w Krzywańcu i Wronkach.

¹⁶ Odpowiednio fundusze utworzone na podstawie art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568 ze zm.) oraz art. 14 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.).

2.1.1 Dotacje i subwencje

W budżecie dysponenta części 37 wydatki na dotacje i subwencje zaplanowano w łącznej kwocie 183 236,5 tys. zł. Dysponent udzielił dotacji w wysokości 177 411,4 tys. zł, z której wydatkowo 177 408,1 tys. zł. Przyczyną niewykorzystania pełnej kwoty była m.in. odmowa przyznania dotacji celowej dla Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury oraz niepełne wykorzystanie dotacji celowej przez AWS na budowę akademików w Kaliszu.

Szczegółową kontrolą objęto trzy dotacje celowe udzielone AWS o łącznej wartości 23 531,4 tys. zł (tj. 13,3% wartości wydatkowanych środków z dotacji i subwencji) z przeznaczeniem na:

- budowę dwóch akademików oraz sali audytoryjnej wraz z zagospodarowaniem terenu oraz infrastrukturą towarzyszącą na terenie Kampusu Mundurowego w Kaliszu (14 718,6 tys. zł),
- zakup lokalu niemieszkalnego przy ul. Stawki 3A w Warszawie wraz z udziałem w gruncie oraz kosztami notarialnymi (6 916,1 tys. zł),
- zakup lokalu niemieszkalnego przy Al. Wyzwolenia 8/LU1 w Warszawie wraz z kosztami notarialnymi (1 896,7 tys. zł).

Kontrola wykazała, że Dysponent udzielił tych dotacji bez merytorycznej oceny ich celowości, co skutkowało m.in. sfinansowaniem budowy akademików w Kaliszu i zakupu nieruchomości przy Al. Wyzwolenia 8/LU1 w Warszawie bez rzetelnego rozpoznania potrzeb AWS, a w przypadku zakupu lokalu przy ul. Stawki 3A w Warszawie do niecelowego przekazania dotacji. Szerzej na ten temat w *sekcji Stwierdzone nieprawidłowości*.

Do dnia zakończenia kontroli, tj. 8 kwietnia 2024 r., Dysponent nie zatwierdził prawidłowości rozliczeń ww. dotacji. Dyrektor Generalny wyjaśnił, iż AWS złożyła w ustawowym terminie wymagane dokumenty, tj. raport roczny i końcowy¹⁷, jednakże wymagały one uzupełnień. Dodał, że w zakresie rozliczenia przedmiotowych dotacji zastosowanie mają przepisy art. 380 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*¹⁸. Zgodnie z tymi przepisami zatwierdzenie rozliczenia dotacji następuje w terminie 60 dni od dnia złożenia raportu z wykorzystania środków finansowych. Natomiast, w przypadku konieczności poprawienia, uzupełnienia lub złożenia wyjaśnień do raportu, powyższy termin jest liczony od przedłożenia poprawionej lub uzupełnionej dokumentacji.

(akta kontroli: T. I str. 24-25; T. IV str. 129-134, 293-302, 426-428, 451-453, 459-464; T. VI str. 1-4; T. VII str. 276-281)

2.1.2 Zatrudnienie i wynagrodzenia

Według sprawozdania Rb-70 wydatki na wynagrodzenia w części 37 w 2023 r. wyniosły 2 819 001,5 tys. zł. Wzrost wydatków w odniesieniu do roku poprzedniego o 128 273,7 tys. zł (tj. o 4,4%) wynikał m.in. z wypłaty:

- jednorazowego specjalnego dodatku motywacyjnego,
- wzrostu kwoty bazowej dla funkcjonariuszy Służby Więziennej (dalej: SW),
- podwyższenia wynagrodzeń członków korpusu służby cywilnej Ministerstwa w celu ograniczenia dysproporcji w porównaniu do innych ministerstw.

¹⁷ Departament Budżetu i Efektywności Finansowej wystąpił o kolejne uzupełnienie/korektę dokumentacji w przypadku budowy akademików - 29 marca 2024 r., zakupu nieruchomości przy Al. Wyzwolenia 8/LU1 w Warszawie - 25 marca 2024 r. oraz zakupu lokalu niemieszkalnego przy ul. Stawki 3A w Warszawie - 8 kwietnia 2024 r.

¹⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.

W 2023 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie (brutto na jednego pełnozatrudnionego) wyniosło 7 631 zł i było wyższe o 322 zł, tj. 4,4% od przeciętnego wynagrodzenia w 2022 r. (7 309 zł).

(akta kontroli: T. II str. 134-136; T. IV str. 221-228)

Wydatki na wynagrodzenia dysponenta III stopnia wyniosły 101 019,9 tys. zł i w porównaniu do roku poprzedniego były wyższe o 13 876,7 tys. zł, tj. o 16%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wyniosło 10 039 zł i było wyższe o 1 398 zł (16,2%) w porównaniu do 2022 r. Na wzrost wydatków na wynagrodzenia miała wpływ głównie podwyżka wynikająca ze zwiększenia o 7,8% funduszu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

(akta kontroli: T. I str. 389; T. II str. 131-133; T. III str. 498-499)

W 2023 r. w Ministerstwie poza korpusem służby cywilnej zatrudniono 70 nowych osób, w tym 30 osób na stanowiskach ekspertów. Wynagrodzenia ekspertów stanowiły 20% ogółu wynagrodzeń wypłaconych w MS osobom nieobjętym mnożnikowym systemem wynagrodzeń (na 31 grudnia 2023 r. pracę na stanowisku ekspertów wykonywały 43 osoby). Wynagrodzenia nowo zatrudnionych ekspertów kształtowały się od 5 500 zł do 11 239 zł miesięcznie brutto. Żaden z ekspertów nie został zatrudniony w drodze konkurencyjnego naboru. Dyrektor Generalny poinformował, iż ustawa z dnia 16 września 1982 r. o *pracownikach urzędów państwowych*¹⁹ nie nakłada obowiązku przeprowadzania konkursów w celu zatrudnienia pracowników na podstawie tej ustawy, a eksperci zostali zatrudnieni zgodnie z *Instrukcją w sprawie zatrudniania pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej w MS* z dnia 4 kwietnia 2018 r.

Jeden spośród trzydziestu zatrudnionych ekspertów w 2023 r. na dzień rozpoczęcia zatrudnienia posiadał staż pracy w wymiarze dwóch lat ośmiu miesięcy i 16 dni, tj. nie spełniał wymogu co najmniej trzyletniego stażu pracy wymaganego na tym stanowisku zgodnie z załącznikiem nr 3, tj. Tabela stanowisk, zaszeregowania i kwalifikacji, tabela XII (pracowników zatrudnionych na stanowiskach pomocniczych) do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2010 r. w *sprawie zasad wynagradzania pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędach administracji rządowej i pracowników innych jednostek*²⁰. W tym przypadku, na podstawie § 15 ww. rozporządzenia, Dyrektor Generalny zdecydował o skróceniu wymaganego stażu pracy, uzasadniając decyzję prowadzeniem działalności prawniczej przez zatrudnionego pracownika.

(akta kontroli: T. I str. 535; T. III str. 324-326)

2.1.3 Wydatki majątkowe

W MS zaplanowano wydatki majątkowe w wysokości 58 220 tys. zł, a w wyniku dokonanych zmian plan zmniejszono do 27 002,9 tys. zł. Wśród zaplanowanych zadań ujęto m.in.: modernizację infrastruktury informatycznej w Departamencie Informatyzacji i Rejestrów Sądowych²¹ (18 899,3 tys. zł) oraz dostarczenie, wdrożenie, uruchomienie i konfigurację systemu informatycznego służącego do monitorowania i ochrony środowisk bazodanowych (4 000 tys. zł). W trakcie roku zrezygnowano z realizacji dwóch zadań na łączną kwotę 1 726 tys. zł, w tym zadania zakupu, dostarczenia i wdrożenia rozwiązania informatycznego obejmującego funkcjonalność ochrony poczty elektronicznej oraz ochrony dostępu do sieci Internet, wraz z narzędziami do wykrywania infekcji, powłamaniowej mitygacji i analizy

¹⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1917.

²⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 467 ze zm.

²¹ Dalej: DIRS.

(1 506 tys. zł) oraz wydatków majątkowych w ramach projektu upowszechniania alternatywnych metod rozwiązywania sporów (220 tys. zł). Do planu wprowadzono nowe zadanie, tj. zakup urządzeń do utrzymania infrastruktury technicznej wraz z zakupem tej infrastruktury (398 tys. zł). Wykonanie wydatków majątkowych na koniec 2023 r. wyniosło 25 336,9 tys. zł i było wyższe względem roku poprzedniego o 272,1%. W pełnym zakresie (planu po zmianach) zrealizowano pięć zadań dotyczących zakupu:

- sprzętu komputerowego, osprzętu i licencji (18 882,2 tys. zł),
- urządzeń do utrzymania infrastruktury technicznej wraz z zakupem tej infrastruktury (3 948,7 tys. zł),
- innych maszyn i urządzeń – kamera z osprzętem (99,9 tys. zł),
- łączności satelitarnej (27,7 tys. zł),
- klimatyzacji biurowej (27,3 tys. zł).

Natomiast częściowo zrealizowano wdrożenie, uruchomienie i konfigurację Systemu informatycznego służącego do monitorowania i ochrony środowisk bazodanowych z zastosowaniem mechanizmów wykrywania wycieków informacji i anomalii klasy Database Activity Monitor z opcją blokowania Database FireWall (2 351,1 tys. zł).

(akta kontroli: T. I str. 366-371; T. II str. 1-2, 127; T. III str. 338-349, 482-503; T. VII str. 274-275)

2.1.4 Zobowiązania

Zobowiązania w części 37 - Sprawiedliwość na koniec roku 2023 r. wyniosły 335 348,9 tys. zł i były wyższe od zobowiązań w 2022 r. o 58 196,8 tys. zł, tj. o 21%. Dotyczyły one głównie nagrody rocznej dla funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników podległych jednostek (wraz z pochodnymi). W 2023 r. zobowiązania wymagalne w części 37 nie wystąpiły.

(akta kontroli: T. IV str. 2, 259-261; T. VII str. 287-289, 406-408)

Na koniec 2023 r. w MS wystąpiły zobowiązania w kwocie 16 681,3 tys. zł i były wyższe niż w 2022 r. o 2 045,6 tys. zł, tj. o 14%. Dotyczyły przede wszystkim dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracowników wraz z pochodnymi oraz pozostałych usług.

(akta kontroli: T. II str. 119-120; T. III str. 248-252; T. VII str. 327-328, 415-416)

W 2023 r. z części 37 zostały zapłacone kary, odszkodowania, grzywny (1 168,9 tys. zł) oraz odsetki (1 116,8 tys. zł) z tytułu m.in. wykonania wyroków sądów przyznających osadzonym zadośćuczynienie w związku z uszczerbkiem na zdrowiu, naruszeniem dóbr osobistych oraz za wypadki podczas osadzenia.

(akta kontroli: T. IV str. 190-193)

2.1.5 Badana próba wydatków

Szczegółowym badaniem w zakresie prawidłowości dokonywania wydatków objęto 165 dowodów księgowych wybranych do badania w drodze doboru losowego metodą monetarną (MUS²²) i doboru celowego w łącznej wysokości 79 006,6 tys. zł. Badane wydatki stanowiły 23,5% wydatków MS (1% ogółu wydatków w części 37 - Sprawiedliwość). Próba obejmowała: dotacje w wysokości 56,1 tys. zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 16,3 tys. zł, wydatki bieżące pozapłacowe w kwocie 60 962,1 tys. zł oraz wydatki majątkowe w kwocie 17 972,1 tys. zł.

Wydatki dokonywane były do wysokości planu finansowego jednostki. Nie wystąpiły

²² Z prawdopodobieństwem wylosowania wprost proporcjonalnym do wartości wydatku losując płatności z zestawienia operacji na koncie 130 Rachunek bieżący jednostki z wyłączeniem wydatków na wynagrodzenia i pochodnych oraz nieistotnych kwotowo (poniżej 1000 zł) w okresie od 1 stycznia 2023 do 31 grudnia 2023 r.

przypadki nieterminowych płatności skutkujących zapłaceniem odsetek lub kar. Dowody zawierały prawidłową wartość transakcji odpowiadającą powstałym zobowiązaniom i zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej na kontach syntetycznych i analitycznych w podziałkach klasyfikacji budżetowej i klasyfikacji w układzie zadaniowym

(akta kontroli: T. III str. 300-321; T. V str. 564; T. VII str. 266-273)

Wydatki na promocje

Zadania związane z promocją i reklamą realizowane były w Ministerstwie przez: Biuro Komunikacji i Promocji (dalej: BKiP), Departament Funduszu Sprawiedliwości, Departament Strategii i Funduszy Europejskich oraz Departament Prawa Administracyjnego. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym MS koordynowanie działalności informacyjnej i promocyjnej należało do BKiP.

(akta kontroli: T. I str. 521-530)

Nie opracowano kompleksowego planu działań promocyjnych i reklamowych ani procedur ewaluacji tych zadań dla MS na rok 2023 r. Przedmiot działań promocyjno-reklamowych był określany na etapie sporządzania Planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych MS, wniosków o dofinansowanie bądź bieżących decyzji kierownictwa MS (dla działań nieujętych w Planie).

W 2023 r. wydatki na promocję i reklamę, według oświadczenia Dyrektora Generalnego, wyniosły 3 839,4 tys. zł, w tym:

- 3 544,1 tys. zł z budżetu państwa m.in. na realizację kampanii dotyczącej przybliżenia przedstawicielom grupy docelowej nowelizacji Kodeksu karnego oraz usługę emisji spotu (odpowiednio 2 627,9 tys. zł i 70 tys. zł),
- 295,3 tys. zł z budżetu środków europejskich (dalej: bśe) na m.in. produkcję materiałów promocyjnych i informacyjnych, organizację konferencji oraz XI edycji International Film Festiwal in Olsztyn „Prison Movie”.

(akta kontroli: T. I str. 531-534; T. II str. 153-157)

Szczegółowym badaniem objęto realizację umów dotyczących kampanii telewizyjnej przybliżającej nowelizację Kodeksu karnego. Na realizację tego zadania wydatkowano 2 697,9 tys. zł (tj. 76,1% poniesionych wydatków na kampanie reklamowo-promocyjne z budżetu państwa), w tym: na produkcję spotu reklamowego, opracowanie strategii i koncepcji kreatywnej kampanii, przygotowanie strategii marketingowej (2 627,9 tys. zł) oraz zakup czasu antenowego (70 tys. zł). Kontrola wykazała, że wydatek na ww. kampanię w kwocie 2 697,9 tys. zł był niecelowy i niegospodarny, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: T. II str. 160, 164-173, 250-262, 317-321; T. III str. 324-326)

Zamówienia publiczne

W Ministerstwie w 2023 r. obowiązywał Regulamin udzielania zamówień publicznych oraz obiegu dokumentacji związanej z umowami cywilnoprawnymi zawieranymi w MS²³, wprowadzony Zarządzeniem 1/21/BF Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 12 stycznia 2021 r.²⁴.

Dysponent zgodnie z art. 23 ust. 1 pzp sporządził, upublicznił i aktualizował plan zamówień publicznych. Roczne sprawozdanie o udzielonych w 2023 r. zamówieniach zostało przekazane do Urzędu Zamówień Publicznych terminowo, tj. w dniu 10 lutego 2024 r.

²³ Dalej: Regulamin.

²⁴ Zmieniony zarządzeniem 7/22/BF z dnia 15 marca 2022 r. oraz zarządzeniem nr 21/22/BF z dnia 15 września 2022 r.

Kontroli poddano trzy postępowania o zamówienie publiczne, w tym jedno w trybie podstawowym bez negocjacji, skutkujące zawarciem umów o wartości 1 427,9 tys. zł na podstawie których w 2023 r. poniesiono wydatki w wysokości 377,4 tys. zł.

(akta kontroli: T. I str. 241-296; T. IV 94-115)

1. *Drukowanie materiałów spersonalizowanych*

Zamówienie to udzielone było na podstawie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego. Zrealizowano je na podstawie umowy²⁵ o wartości 158,4 tys. zł. Wydatek został prawidłowo ujęty w księgach rachunkowych. NIK nie stwierdziła nieprawidłowości przy udzielaniu tego zamówienia.

(akta kontroli: T. III str. 300-321; T. IV str. 36-37)

2. *Realizacja czynności analitycznych i doradczych w zakresie polityki wizerunkowej Ministerstwa Sprawiedliwości oraz wdrażania standardów komunikacji wewnętrznej.*

Usługa realizowana była w 2023 r. na podstawie umowy B-F/2022/09/00029 z dnia 21 września 2022 r. oraz aneksu z 4 października 2023 r. o łącznej wartości 216 tys. zł, zawartych przez Dyrektora Biura Finansów (dalej: Dyrektor BF). Na podstawie umowy wypłacono wykonawcy w 2023 r. kwotę 108 tys. zł. Wydatek został prawidłowo ujęty w księgach rachunkowych. Przy udzielaniu tego zamówienia naruszono przepisy ustawy pzp, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

3. *Realizacja usług fotograficznych na potrzeby Ministerstwa Sprawiedliwości*

Usługa realizowana była w 2023 r. na podstawie umowy B-F/2023/01/00079 oraz aneksu z 19 maja 2023 r. o łącznej wartości 111 tys. zł, zawartych przez Dyrektora BF. Na podstawie umowy wypłacono wykonawcy w 2023 r. kwotę 111 tys. zł. Wydatek został prawidłowo ujęty w księgach rachunkowych. Przy udzielaniu tego zamówienia naruszono przepisy pzp, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: T. III str. 484-485, 522, 539-541, 600; T. V str. 203-277, 288-321, 564)

Umowy cywilno – prawne, w tym zawierane z własnymi pracownikami

Kontrolą objęto 12 umów cywilno-prawnych, w tym:

- sześć z pracownikami Ministerstwa (w tym dwie umowy o dzieło) o łącznej wartości 133,9 tys. zł²⁶. Z tego tytułu w 2023 r. poniesiono wydatki w wysokości 118,4 tys. zł,

²⁵ Umowa nr MS/9/WL/2023 z 12 października 2023 r.

²⁶ B-F/2023/02/00022 z dnia 10 lutego 2023 r., B-F/2023/05/00061 z 29 maja 2023 r., B-F/2023/09/00098 z 29 września 2023 r. na administracyjne wsparcie Zespołu Radców Prawnych w MS; B-F/2023/05/00004 z dnia 31 maja 2023 r. na wygłoszenie wykładu; B-F/2020/12/00052 z dnia 20 grudnia 2020 r. wraz z aneksem z dnia 7 marca 2022 r. na sprawowanie zastępstwa procesowego; B-F/2023/05/00002 z dnia 1 czerwca 2023 r. na wygłoszenie wykładu; B-F/2022/10/00057 z 10 października 2022 r. i BF/2023/03/00023 z dnia 1 marca 2023 r. na aktualizację baz danych; B-F/2023/01/00080 z 29 grudnia 2022 r. na obsługę administracyjną Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości, B-F/2023/01/00114 z 8 lutego 2023 r. oraz B-F/2023/07/00059 z dnia 31 lipca 2023 r. na obsługę sekretariatu Departamentu Prawa Administracyjnego. W dalszej części wystąpienia identyfikując wykonawcę posłużono się nr pierwszej umowy.

- sześć umów zlecenia²⁷ o łącznej wartości 1 147,3 tys. zł²⁸, w tym dwie umowy na czynności pomocnicze. W ramach tych umów w okresie objętym kontrolą poniesiono wydatki w wysokości 688,1 tys. zł.

Szczegółowe badania ww. umów wykazało nieprawidłowości dotyczące zawierania i rozliczania umów. Szerzej na ten temat w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. (akta kontroli: T. I str. 390-420; T. IV str. 286-289, 306-308, 381-387; T. V str. 1-563)

Nadzór dysponenta i realizacja wniosków pokontrolnych NIK

Wniosek NIK sformułowany po kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. dotyczący podjęcia skutecznych działań w celu zapewnienia rzetelnego i niezwłocznego rozliczenia realizacji umowy nr 5 z 7 lutego 2018 r. na budowę i modernizację systemu eKRS pozostawał nadal na etapie realizacji. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że zaewidencjonowano zaległe faktury i noty księgowo za opóźnienia w realizacji umowy. Należności z tytułu opóźnień zaewidencjonowano w całości (6 142,2 tys. zł) w części 37 - Sprawiedliwość na podstawie dyspozycji Dyrektora DIRS, pomimo iż wydatki za wykonanie przedmiotu umowy zostały zapłacone przez sądy apelacyjne również z części 15 – Sądy powszechne²⁹. Na dzień 13 marca 2024 r. w Ministerstwie saldo należności z ww. tytułu wynosiło 2 272,2 tys. zł. W ramach polubownego rozwiązania sporu dotyczącego naliczania kar umownych oraz płatności za wykonywane usługi zostały podjęte negocjacje z wykonawcą.

(akta kontroli: T. I str. 17-19; T. IV str. 20-32, 287-288, 311-364; 397-398)

Wniosek pokontrolny NIK dotyczący podjęcia działań w celu ograniczenia wysokości opłat ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej, został zrealizowany przez instalację układu do kompensacji energii biernej.

(akta kontroli: T. IV str. 434)

Do realizacji pozostałych wniosków odniesiono się w pkt 5 i 7 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Dysponent części prowadził nadzór nad realizacją zadań finansowanych z budżetu państwa, opracowywał kwartalne analizy dotyczące wykonania planu finansowego. Jednak, w przypadku udzielania i rozliczania dotacji, nadzór Dysponenta nie był skuteczny.

²⁷ B-F/2022/02/00037 z dnia 16 marca 2022 r., B-F/2023/02/00056 z 27 lutego 2023 r. wraz z aneksem z dnia 23 sierpnia 2023 r., B-F/2023/10/00091 z dnia 6 listopada 2023 r. m.in. na wykonywanie analizy formalno-prawnej pism, wniosków, zapytań i prób o podjęcie interwencji kierowanych do MS; B-F/2022/09/00029 z dnia 21 września 2022 r. wraz z aneksem z dnia 4 października 2023 r. na realizację czynności analitycznych i doradczych w zakresie polityki wizerunkowej; 19/2022 z dnia 1 września 2022 r.; 23/2023 z dnia 28 września 2023 r. na usługi dla DIRS; B-F/2022/10/00100 z dnia 13 października 2022 wraz z aneksami 31 marca 2023 r., 24 sierpnia 2023 r. i 7 września 2023 r. na stałe monitorowanie mediów społecznościowych i przygotowywanie briefów dla kierownictwa Ministerstwa; B-F/2021/07/00094 z aneksami z dni 31 grudnia 2021 r., 10 czerwca 2022 r. i B-F/2023/01/00079 z dnia 2 stycznia 2023 r. wraz z 19 maja 2023 r.) m.in. na dokumentowanie w formie zdjęciowej jawnych posiedzeń, narad spotkań MS; B-F/2023/04/00009 z dnia 22 marca 2023 r. wraz z aneksami 30 czerwca 2023 r. i 26 września 2023 r. na czynności obejmujące koordynację i nadzór nad obsługą audio-wideo wydarzeń z udziałem Kierownictwa Ministerstwa. W dalszej części wystąpienia identyfikując wykonawcę posłużono się nr pierwszej umowy.

²⁸ Obowiązujące w 2023 r., w tym dwie z tych umów zostały w ostatnim kwartale rozwiązane przez wykonawców.

²⁹ W dniu 26 marca Dyrektor BF wystąpił do DIRS z prośbą o dokonanie korekty not księgowych w zakresie w jakim powinny być ujęte w części 15 budżetu państwa. Na dzień zakończenia kontroli w MS trwał proces dokonywania tych korekt.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niecelowy i niegospodarny wydatek na kampanię telewizyjną

W ocenie NIK wydatek na kampanię telewizyjną dotycząca wejścia w życie zmian w kk³⁰ w wysokości 2 627,9 tys. zł był niecelowy i niegospodarny oraz nie gwarantował uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów, tj. naruszył zasadę dokonywania wydatków publicznych, sformułowaną w art. 44 ust. 3 upf. W ocenie skutków regulacji sporządzonej 9 lutego 2022 r. nie oszacowano wpływu zmian na sektor finansów publicznych. Nie zakładano także dodatkowych kosztów takich jak działania promocyjne. Wskazano, że efekty wejścia w życie proponowanych rozwiązań będzie można poddać ewaluacji w oparciu o następujące mierniki: liczba skazań za przestępstwa wprowadzone przedmiotowym projektem, rodzaje i wymiar kar orzekanych za przestępstwa zmodyfikowane w ramach projektowanych regulacji, wskaźnik powrotności do przestępstwa. Stwierdzono, że:

- a) brak było wniosku o uruchomienie kampanii, który zawierałby uzasadnienie poniesienia tego wydatku. Jak wyjaśnił Dyrektor Generalny, BKiP nie dysponuje wiedzą, kto podjął decyzję o realizacji kampanii dot. zmian w kk. Informacja o zaangażowaniu tego biura w realizację przedsięwzięcia została zakomunikowana dyrekcji tej komórki MS na cotygodniowym spotkaniu organizacyjnym w czerwcu bądź lipcu 2023 r.;
- b) sporządzona w ramach ww. zadania dokumentacja nie zawierała wskazania korzyści z realizacji kampanii, a Zastępca Dyrektora BKiP wskazała, że korzyścią taką była ochrona porządku i zapewnienie bezpieczeństwa. Nie wskazano żadnej korelacji między skutkami działań Ministerstwa a zwiększeniem bezpieczeństwa obywateli;
- c) celem wizerunkowym kampanii (wskazany w opisie przedmiotu zamówienia) było zapewnienie postrzegania Ministerstwa Sprawiedliwości jako instytucji dbającej o bezpieczeństwo obywatela. Podkreślić należy, że inicjowanie procesu legislacyjnego m.in. w zakresie Kodeksu karnego jest jednym z zadań Ministra Sprawiedliwości jako organu, który finansowany jest z budżetu państwa, a w proces ten zaangażowane były również inne instytucje publiczne. Zdaniem NIK nie zachodzą przesłanki uzasadniające potrzebę promowania/reklamowania ustawowych zadań MS ze środków publicznych. Należy zauważyć, że w procesie wprowadzania zmian w prawie brało udział wiele organów państwa, które również wykonując swoje zadania przyczyniły się do wprowadzenia zmian;
- d) termin emisji³¹ spotu nie uwzględniał faktu, że o wprowadzonych zmianach w Kodeksie karnym, informowały szeroko wszystkie media (radio, telewizja,

³⁰ Podpisana w grudniu 2022 r. przez Prezydenta RP ustawa z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2022 poz. 2600) była trzykrotnie zmieniana. Zgodnie z początkowym vacatio legis, znacząca część przepisów miała wejść w życie 14 marca 2023 r., termin ten został przesunięty na 1 października 2023 r. (dodatkowo m.in. część przepisów weszło w życie 14 marca 2024 r., a część wejdzie 1 stycznia 2026 r.). Reforma przepisów, która weszła w życie w październiku 2023 r. dotyczy w szczególności Kodeksu karnego, Kodeksu postępowania karnego, Kodeksu postępowania cywilnego. Nowe przepisy zarówno przewidują surowszy wymiar kar, ale również wprowadzają większą elastyczność sankcji.

³¹ Emisja spotu odbyła się w TVP1, TVP2 oraz TV Polsat w dniach od 7 września do 13 października 2023 r. oraz TV Trwam w dniach od 3 do 17 października 2023 r.

prasa, serwisy internetowe). Przykładowo w programie Wydarzenia w telewizji Polsat 1 października 2023 r. o zmianach w kk informowano przez 3 min i 40 sekund, a 2 października przez 2 min 45 sekund. W serwisie Wirtualna Polska artykuły dotyczące nowelizacji ukazywały się m.in. 28 września, 30 września, 1 października i 5 października. W toku kontroli nie wykazano ani nie uzasadniono, aby przekazane w ww. sposób informacje nie były wystarczające dla właściwego poinformowania społeczeństwa oraz że zachodzi konieczność przeprowadzenia dodatkowej kampanii. Dopiero w razie zdiagnozowania takiej konieczności zasadnym byłoby skierowanie wąskiej kampanii informacyjnej do tej części społeczeństwa, do której takie informacje nie dotarły;

- e) Ministerstwo nie opracowało zasad i sposobu ewaluacji celów kampanii umożliwiających ocenę skuteczności i efektywności przeprowadzonych działań komunikacyjnych. Nie zaplanowano i nie mierzono efektów oddziaływań kampanii na zmiany postaw i zachowań wśród docelowej grupy odbiorców. Takie określenie założeń ewaluacyjnych uniemożliwiało ocenę zrealizowanych kampanii w kontekście ich skuteczności i efektywności. Przyjęte założenia dotyczące ewaluacji tej kampanii skoncentrowane były jedynie na osiągnięciu założonych parametrów dotarcia do grup docelowych. Zdaniem NIK, nie jest przy tym wystarczające określenie mierzalnych parametrów zastosowanych kanałów komunikacyjnych, takich jak np. GRP³², a konieczne jest określenie wskaźników planowanych rezultatów wynikających z przyjętych celów kampanii.
- f) Spot ma wiele cech wspólnych ze spotem wyborczym, tj.:
- kampania miała małą wartość informacyjną: spot przez 7 sekund przekazuje bardzo ogólną informację o wprowadzeniu surowszych kar za najcięższe przestępstwa, natomiast 25 sekund z trzydziestosekundowego materiału wypełnia głos lub obraz Ministra Sprawiedliwości;
 - założenia scenariusza spotu są zbliżone do innych spotów wyborczych³³;
 - uzasadnieniem przyjęcia głównego hasła spotu „*mamy 38 milionów powodów by dbać o bezpieczeństwo*” było w szczególności stwierdzenie wykonawcy, iż „*hasło oddaje silne zaangażowanie rządu w dbanie o bezpieczeństwo wszystkich Polaków, akcentuje że wszystkie działania podejmowane przez rząd służą dobru całego społeczeństwa, przekazuje, że za każdą jego decyzją stoi troska o obywatela*;
 - zwroty użyte w spocie „*Polska musi pozostać bezpieczna*” czy „*Polska to nas wspólny dom*” są hasłami pojawiającymi się w innych spotach w ramach kampanii wyborczej³⁴;
 - w opisie przedmiotu zamówienia wskazano jako cel komunikacyjny: „*Kryzys migracyjny, który może przenieść się do Polski, skutkował w państwach zachodniej Europy falą gwałtów i rozruchami na ulicach*”, co stanowi wprost nawiązanie do pytania referendalnego;

³² Gross rating point – wskaźnik stosowany w marketingu do pomiaru skali oddziaływania reklamy, który mierzy, ile razy komunikat reklamowy pojawił się w różnych mediach i jaka część grupy docelowej go zobaczyła.

³³ Scenariusz oparty na kontraście kwestii bezpieczeństwa w Europie Zachodniej i w Polsce w aspekcie napływu imigrantów wykorzystano m.in. w spotach Prawa i Sprawiedliwości: <https://www.youtube.com/watch?v=evAvKNtyFM4;czy>
https://x.com/JKowalski_posel/status/1709946797047546189?t=a1H-pvYzW4tBR2Ei1Y_7sw&s=03.

³⁴ M.in. <https://x.com/pisorgpl/status/1637843566599782401?t=qZ3elnQG7Xrg5DcwqDD3hQ&s=03>.

– emisja spotu w TV Trwam została przerwana na czas ciszy wyborczej.

Uwzględniając powyższe podkreślić należy jednocześnie, że ocenę NIK potwierdza treść zamówionej przez MS opinii prawnej pt. *„Ocena warunków prowadzenia akcji informacyjnej dot. wejścia w życie nowelizacji kk w kontekście ograniczeń prawnych związanych z kampanią wyborczą i referendalną”*³⁵, która zawiera szereg wytycznych w odniesieniu do akcji informacyjnej, w celu zapewnienia, żeby nie stała się „ukrytą kampanią wyborczą”. Wskazano, iż w celu uniknięcia wątpliwości co do prawidłowości kampanii szczególnie istotne jest oddzielanie tematyki kampanii informacyjnej nowelizacji kk od tematyki wskazanej w pytaniach referendalnych, a udział kandydata na posła i jednocześnie Ministra Sprawiedliwości w tej kampanii jest możliwy, jednakże przy ścisłym przestrzeganiu informacyjnego charakteru przekazywanych treści. Na okoliczność nieuwzględnienia uwag zwartych w ww. opinii w spocie, Zastępca Dyrektora BKiP zeznała: *„Po otrzymaniu tej opinii nie można było zmienić treści kampanii umowa została podpisana z końcem sierpnia 2023 r. W samej kampanii w mojej ocenie nie było nawiązania do pytań referendalnych”*.

W ocenie NIK kampanie informacyjne finansowane ze środków budżetowych w trakcie kampanii wyborczej powinny być prowadzone wyłącznie w niezbędnych przypadkach. W razie stwierdzenia uzasadnionej konieczności winna ona być prowadzona z najwyższą ostrożnością, zachowując ściśle informacyjny i merytoryczny charakter³⁶. Należy zauważyć, iż emisja kampanii informacyjnych, społecznych itp. przed wyborami jest problemem systemowym i będzie przedmiotem dalszych analiz NIK.

Finansowanie kampanii przez jednostki sektora finansów publicznych wiąże się z koniecznością dokonywania wydatków z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. W świetle powyższego badana kampania naruszała wyżej wskazane zasady.

(akta kontroli: T. I. str. 516-520, 531-534; T. II str. 155-381; T. III str. 480, 489; T. IV str. 4-5, 135-147, 306-309, 406-410, 446-450)

2. Niecelowy i niegospodarny wydatek na dodatkową emisję spotu.

W ocenie NIK wydatek na dodatkową emisję spotu w wysokości 70 tys. zł był niecelowy i niegospodarny oraz nie gwarantował uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów, tj. naruszył zasadę dokonywania wydatków publicznych, sformułowaną w art. 44 ust. 3 ufp.

Stwierdzono, że kampanii telewizyjnej dotyczącej przybliżenia przedstawicielom grupy docelowej nowelizacji Kodeksu karnego zlecono dodatkową emisję spotu w stacji telewizyjnej o znikomej, nieprzekraczającej 0,39% udziału w widowni telewizyjnej. Z tego tytułu wydatkowano 70 tys. zł, pomimo że emisję zlecono również w trzech stacjach telewizyjnych o największym udziale w rynku telewizyjnym, co gwarantowało dotarcie do szerokiego grona odbiorców (na łączną kwotę 2 500 tys. zł).

³⁵ Sporządzona w 4 września 2023 r. za kwotę 9,2 tys. zł.

³⁶ W dniu 26 lutego 2024 r. Dyrektor Generalny MS zwrócił się z wnioskiem do Szefa Krajowego Biura Wyborczego o przeprowadzenie analizy m.in. przedmiotowej kampanii informacyjnej pod kątem ewentualnego związku z kampanią wyborczą oraz kampanią referendalną.

W ocenie NIK, zlecenie emisji w stacji telewizyjnej o średniej oglądalności nieprzekraczającej 19,7 tys. widzów dziennie, było działaniem niegospodarnym i nie przyczyniało się do maksymalizacji celu mediowego i efektywności finansowej prowadzonej kampanii. Świadczy o tym również odstąpienie od określenia w zawartej umowie wymaganych parametrów dotarcia do grupy docelowej (wskaźnik GRP) służących do oceny efektywności kampanii. W planie emisji nie określono żadnych parametrów dotarcia do potencjalnych odbiorców, za wyjątkiem wskazania liczby i dat emisji, co było podstawą rozliczenia usługi emisji telewizyjnej. Z-ca Dyrektora BKiP zeznała, że polecenie zakupu czasu antenowego było ustne wydane przez Szefa Gabinetu Politycznego.

(akta kontroli: T. I str. 531-534; T. II str. 158-381; T. III str. 480,489; T. IV. str. 4-5, 135-147, 306-309, 446-450)

3. Brak skutecznego nadzoru nad udzielaniem dotacji przez Dysponenta części 37-Sprawiedliwość.

Przeprowadzona kontrola trzech udzielonych dotacji w kwocie 23 531,4 tys. zł wykazała, że sprawowany nadzór Dysponenta części nad udzielaniem dotacji był nieskuteczny. We wszystkich trzech zbadanych³⁷ dotacjach udzielonych Akademii Wymiaru Sprawiedliwości Dysponent zatwierdził dotacje do wypłaty bez merytorycznej oceny zasadności ich udzielania, tj. pod kątem celowości i gospodarności, czyli zasad zawartych w art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp.

W MS nie wprowadzono procedur i zasad odnoszących się do przepływu dokumentacji i uszczegółowienia procesu decyzyjnego związanego z udzieleniem dotacji. W procesie oceny merytorycznej wniosków o przyznanie dotacji nie uczestniczył Departament Strategii i Funduszy Europejskich, pomimo iż zgodnie z § 15 pkt 7 wewnętrznego regulaminu organizacyjnego³⁸ sprawuje on nadzór merytoryczny nad Akademią³⁹.

Dyrektor Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej (dalej: Dyrektor DBiEF) wyjaśnił, że zgodnie z regulaminem organizacyjnym nie sprawuje nadzoru nad Akademią w zakresie merytorycznym, wobec czego nie posiada kompetencji do oceny czy kwestionowania strategii i kierunków rozwoju uczelni. Do kompetencji Departamentu należy m.in. uwzględnienie w planie wydatków wielkości wynikających z przedmiotowych wniosków, zabezpieczenie tych środków na realizację zadań a także, w przypadku pozytywnej decyzji właściwego członka kierownictwa ministerstwa, przygotowanie umowy dotacyjnej. Ponadto Dyrektor DBiEF wyjaśnił, iż w momencie kierowania wniosków, zgodnie z regulaminem wewnętrznym, nadzór nad AWS sprawował Podsekretarz/Sekretarz Stanu⁴⁰ Marcin Romanowski, który zaakceptował wnioski, a Departament otrzymał je do realizacji.

Wnioski na zakup nieruchomości przy Al. Wyzwolenia 8/LU1⁴¹ i lokalu niemieszkalnego przy ul. Stawki 3A⁴² w Warszawie zostały zaakceptowane przez

³⁷ Umowa nr MS/4055/DB/2023 z dnia 30 sierpnia 2023 r., umowa nr MS/4380/DB/2023 z dnia 5 grudnia 2023 r. oraz MS/ MS/3820/DB/2023.

³⁸ Z dnia 20 września 2022 r.

³⁹ Dyrektor DBiEF wyjaśnił, że po akceptacji wniosków przez Podsekretarza/Sekretarza Stanu Departament nie miał podstaw do formalnego występowania do Departamentu SiFE o zajęcie stanowiska w tej sprawie.

⁴⁰ Powołany na stanowisko Podsekretarza Stanu w MS od dnia 4 czerwca 2019 r. Od 3 listopada 2023 r. do 13 grudnia 2023 r. pełnił funkcję Sekretarza Stanu.

⁴¹ 14 czerwca 2023 r.

⁴² 23 października 2023 r.

Podsekretarza Stanu Marcina Romanowskiego, a sama decyzja o akceptacji została podjęta już w dniu ich wpływu do MS.

Korespondencję w przedmiotowej sprawie w imieniu Ministra Sprawiedliwości prowadził Departament Budżetu i Efektywności Finansowej (dalej: DBiEF), w której podnosił m.in. kwestie zasadności udzielania dotacji pod kątem dotychczasowego wykorzystania przez AWS majątku, w tym posiadanego przez Uczelnię zasobu nieruchomości oraz ewentualnych możliwości zaspokojenia tych potrzeb również z uwzględnieniem ścieżki pozyskania nieruchomości w inny sposób z zasobów Skarbu Państwa czy najmu. Nakłady pracy DBiEF poniesione w celu uzyskania informacji nie były wykorzystane. Z przedmiotowej dokumentacji jednoznacznie wynika, iż DBiEF nie oceniał zasadności tych wniosków, a akceptacje wniosków przez Podsekretarza Stanu odbywały się niezależnie od prowadzonej korespondencji. Zaakceptowane przez Podsekretarza Stanu wnioski w ocenie DBiEF wymagały uzupełnienia⁴³ o niezbędne informacje, np.: w zakresie braku analizy rynku nieruchomości, braku informacji o hipotece i roszczeniach dotyczących gruntu oraz aktualnej i planowanej liczbie studentów.

Zdaniem NIK, główną przyczyną ww. nieprawidłowości było nierzetelne działanie Dysponenta, a także niewdrożenie rozwiązań zapewniających monitorowanie prawidłowości udzielania i rozliczania dotacji, w tym opartych na wynikach analizy ryzyka.

Nadzór nad AWS sprawował Sekretarz Stanu Marcin Romanowski⁴⁴. W trakcie kontroli nie było możliwości jego przesłuchania na powyższą okoliczność, bowiem pomimo trzykrotnego wezwania⁴⁵ nie stawił się w celu złożenia zeznań w charakterze świadka.

(akta kontroli: T. I str. 25-40, 122, 458, 467; T. III str. 283-292, 327-335, 350, 354-416, 431-477, 482-483, 490-495; T. IV str. 76-84, 130-134, 151-171, 291-302, 376-378, 388-390, 392-393, 399-401, 416-424, 459-464)

Niezapewnienie skutecznych mechanizmów kontroli zarządczej przez dysponenta części 37 nie zminimalizowało ryzyka podwójnego finansowania zadań ze środków publicznych poprzez zachowanie reżimów ufp i aktów wykonawczych. Takie ryzyko stwierdzone zostało w odniesieniu finansowania inwestycji budowy akademików w Kaliszu. Minister nie wykorzystał także stosownych instrumentów do oceny rzeczywistych potrzeb jednostki nadzorowanej. Brak oceny merytorycznej wniosków znacznie zwiększał ryzyko udzielenia dotacji z naruszeniem zasady dokonywania wydatków publicznych, sformułowanej w art. 44 ust. 3 ufp.

- 3.1. Kontrola wykazała, że dotacja celowa w wysokości 6 916,1 tys. zł dla AWS na zakup nieruchomości niemieszkalnej przy ul. Stawki 3A była niecelowa i udzielona została bez należytego rozpoznania potrzeb uczelni, co należy ocenić jako działanie nierzetelne. Dysponent zaakceptował wniosek o dotację, pomimo że był on nierzetelnie sporządzony, w szczególności nie zawierał uzasadnienia

⁴³ Odnośnie do zakupu lokalu niemieszkalnego przy ul. Stawki 3A w dniu 30 października 2023 r. oraz 20 listopada 2023 r. (znak sprawy DB-II-311.96.2023), natomiast w przypadku Al. Wyzwolenia w dniu 23 czerwca 2023 r., 12 lipca 2023 r. (znak sprawy DB-II-311.46.2023).

⁴⁴ Na podstawie zarządzenia nr 69/23/BM Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 marca 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu czynności członków kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Dyrektora Generalnego Urzędu.

⁴⁵ Wezwania z dnia 6 marca 2024 r. (pismo znak KPB.410.1.2.2024/24), z dnia 20 marca 2024 r. (pismo znak KPB.410.1.2.2024/37) oraz z dnia 27 marca 2024 r. (pismo znak KPB.410.1.2.2024/41).

tego zakupu. W wyniku podjętej decyzji, w ocenie NIK, dokonano wydatku bez zachowania zasady dotyczącej gospodarowania środkami publicznymi określonymi w art. 44 ufp, czyli wydatkowania środków w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem m.in. zasady optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Na powyższe wpływ miał brak oceny wniosku pod kątem merytorycznym oraz pośpieszna akceptacja tego wniosku przed zebraniem danych, w szczególności dotyczących obciążeń hipotecznych nieruchomości. Na zawodność mechanizmów kontroli zarządczej dysponenta części 37 wskazują także poniższe fakty:

- a) dotychczasowy⁴⁶ brak wykorzystania nieruchomości zgodnie z zamierzeniem. Zgodnie z wnioskiem o udzielenie dotacji lokal ma być przeznaczony na bibliotekę i archiwum, a do dnia zakończenia kontroli nie był w tym zakresie wykorzystywany. Jak wyjaśnił Rektor Komendant AWS prowadzone są prace mające na celu wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dotyczącej dostosowania lokalu do wykorzystania zgodnie z pierwotnymi założeniami, a całkowite dostosowanie lokalu zgodnie z przeznaczeniem, planowane jest na dzień 30 września 2024 r. Powyższe potwierdza również notatka służbowa z wizytacji nieruchomości pracowników DBiEF MS;
(akta kontroli: T. I str. 25, T. IV str. 155-157, T. VI str. 87-281)
- b) istotne fakty co do zasadności zakupu kolejnej nieruchomości dla AWS zostały pominięte przy podjęciu decyzji o udzieleniu dotacji, pomimo że Dysponent posiadał pełną informację w tym zakresie. Niżej wymienione okoliczności nie zostały także zawarte we wniosku o dotację:
 - w dniu 10 listopada 2023 r., tj. w trakcie procedowania wniosku o przyznanie dotacji przez MS (od 23 października do 23 listopada 2023 r.) Uczelni nadano prawo własności do nieruchomości przy ul. Wiśniowej 50⁴⁷, o łącznej powierzchni ok. 1200 m². Przed tym okresem uczelnia na podstawie umowy użyczenia od Służby Więziennej dysponowała tylko częścią tej nieruchomości (ok. 600 m²). We wniosku o udzielenie dotacji nie wskazano także informacji dotyczących m.in.: przyczyn braku możliwości wykorzystania pozostałej części nieruchomości oraz powodów z jakich nie może być ona przeznaczona na archiwum czy bibliotekę. Z wyjaśnień otrzymanych od Rektora Komendanta AWS wynika, że w okresie od 9 lutego 2024 r. do 22 marca 2024 r. podejmował on, jako właściciel nieruchomości przy ul. Wiśniowej 50, próby podpisania umowy użyczenia części nieruchomości na rzecz Okręgowego Inspektoratu SW. Należy podkreślić, że proponowana przez AWS umowa użyczenia dawała możliwość użyczenia przez Okręgowy Inspektorat SW części nieruchomości osobom trzecim. W toku kontroli, zarówno AWS⁴⁸ jak i Ministerstwo, nie przedstawiło dokumentacji na podstawie, której istniałyby ograniczenia w dysponowaniu całą powierzchnią tej nieruchomości przez AWS, ani realnych powodów, dla których nie można zlokalizować w niej archiwum czy biblioteki.
(akta kontroli: Tom III str. 291; Tom IV str. 300-301; 419-422 T. VI str. 87-281)

⁴⁶ Do końca kontroli tj. do 8 kwietnia 2024 r.

⁴⁷ Na moment złożenia wniosku mieściły się tam m.in. następujące komórki organizacyjne AWS: Dział Rektorski, Instytut Penitencjarystyki Stosowanej, Wydawnictwo Uczelni i Dział Zabezpieczeń.

⁴⁸ Kontrolerzy NIK zwracali się dwukrotnie do Rektora AWS w dniach 6 lutego 2024 r. oraz 8 marca 2024 r.

- Uczelnia planuje budowę kampusu na działce przy ul. Lipowczana w Warszawie (w 2024 r. w budżecie Dysponenta na ten cel zaplanowano kwotę 3 240 tys. zł⁴⁹). Należy podkreślić, iż inwestycja obejmuje m.in. budowę pomieszczeń biblioteki⁵⁰. Dysponent nie uwzględnił tej okoliczności i zaakceptował wniosek zawierający nierzetelne rozpatrzenie alternatywnych rozwiązań w stosunku do zakupu nieruchomości przy ul. Stawki 3A. Jako główny argument odstąpienia od pozyskania nieruchomości w drodze najmu wskazano zwrot kosztów zakupu po ok. 13 latach i 6 miesiącach. We wniosku zawarto wyraźną argumentację wskazującą na konieczność zakupu nieruchomości ze względu na opóźnienia inwestycji przy ul. Lipowczana, jednakże Dysponent nie uwzględnił, że jest to tylko opóźnienie, a nie zaniechanie tej inwestycji.

(akta kontroli str. T. IV 169-171; T. VI str. 87-281)

- Dysponent zaakceptował wniosek o dotację, pomimo że weryfikacja dostępności nieruchomości przez AWS w zasobach Skarbu Państwa była pośpieszna i nierzetelna. Pisma do czterech podmiotów⁵¹ o wskazanie dostępnych nieruchomości w zasobach Skarbu Państwa zostały skierowane w dniu 18 października 2023 r., a wniosek o udzielenie dotacji został złożony 23 października 2023 r., tj. 5 dni od dnia skierowania pism. Do dnia akceptacji wniosku wpłynęły tylko dwie odpowiedzi od tych podmiotów tj. MSWiA (31 października 2023 r.) oraz Agencji Mienia Wojskowego (8 listopada 2023 r.). W badanej dokumentacji brak było również potwierdzenia wystąpienia przez AWS do Służby Więziennej z zapytaniem o możliwość czasowego udostępnienia nieruchomości z zasobów Służby.

(akta kontroli: Tom III str. 357-359, 452-463; Tom VI str. 89-92)

- c) Wątpliwości NIK, co do rzetelności określenia potrzeb uczelni, budzi kwestia lokalizacji zakupionej nieruchomości na potrzeby archiwum w jednej z atrakcyjniejszych i tym samym najdroższych części Warszawy. Zgodnie z wnioskiem o udzielenie dotacji powstanie archiwum jest niezbędne „dla prawidłowego zgromadzenia prac dyplomowych abiturientów oraz archiwalnych egzemplarzy wolumenów”. Ponadto w ww. dokumencie wskazano, że część powierzchni będzie przeznaczona na przechowywanie dokumentów publicznych oraz blankietów tych dokumentów. Dysponent nie zakwestionował braku we wniosku informacji o powierzchni obecnie przeznaczonej na przechowywanie tych zbiorów oraz prognoz co do ich przyrostu. Zdaniem NIK, nie można uznać za optymalną pod względem kosztów lokalizację archiwum w ścisłym śródmieściu Warszawy.

Wydatku tego nie można również uzasadniać niepełnym wykorzystaniem puli środków zawartych w planie Dysponenta na dotację zadań inwestycyjnych. Udzielenie dotacji związane jest z koniecznością finansowania konkretnego, ściśle określonego zadania. We wniosku podniesiono, iż ze względu na

⁴⁹ Z przeznaczeniem na *Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania inwestycyjnego polegającego na budowie Kampusu Akademii Wymiaru Sprawiedliwości na terenie nieruchomości zlokalizowanej przy ul. P. Lipowczana 3 w Warszawie.*

⁵⁰ Jak wskazano we wniosku o dotację opracowana koncepcja budowy kampusu Uczelni zakładała wybudowanie m.in. budynku administracyjnego i budynku administracyjno-dydaktycznego, w którym miała znajdować się biblioteka.

⁵¹ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, Prezes Agencji Mienia Wojskowego, Minister Aktywów Państwowych oraz Prezydent Warszawy.

mniejsze koszty pozostałych dotacji ujętych w planie „do wykorzystania w 2023 r. pozostała (...) kwota 6.916.145 zł”. Fakt niepełnego wykorzystania środków na inne zaplanowane przez Dysponenta dotacje celowe nie oznacza automatyzmu przesunięcia „wolnych” środków na inne zadania dotowanego. Ustawodawca zdefiniował dotacje (wraz z subwencjami) jako odrębną grupę wydatków budżetu państwa (art. 124 ust. 1 pkt 1 ufp) i ustalił szereg zasad dotyczących podstawy ich udzielenia, rozliczenia oraz kontroli, w szczególności dotacji na inwestycje (art. 132 i następane ufp).

(akta kontroli T. VI str. 87-281)

3.2. Niezweryfikowanie przez dysponenta części 37 zapewnienia finansowania zadania ze środków publicznych, mimo posiadania stosownych instrumentów do podjęcia takich działań.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia w sprawie finansowania inwestycji z budżetu państwa dysponenti mogą podjąć decyzję o ujęciu finansowania inwestycji ze środków budżetu państwa w materiałach do projektu ustawy budżetowej na podstawie uzgodnionego przez inwestora z dysponentem programu inwestycji w zakresie kosztów przygotowania inwestycji.

Dysponent cz. 37 podjął decyzję o ujęciu finansowania inwestycji na budowę akademików w Kaliszu na kwotę 17 771 tys. zł ze środków budżetu państwa w materiałach do projektu ustawy budżetowej na 2023 r. bez uzgodnionego z AWS programu inwestycji. W dniu 1 marca 2023 r. wniosek o udzielenie dotacji celowej wraz z programem inwestycji DBiEF przekazał do akceptacji Podsekretarza Stanu - Marcina Romanowskiego. Przedmiotowy dokument został zaakceptowany i przekazany do zatwierdzenia Dysponentowi części 37⁵². W tym samym dniu Sekretarz Stanu - Michał Woś podpisał pismo skierowane do Rektora Komendanta informujące wyłącznie o przyznaniu dotacji. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych brak było dokumentacji potwierdzającej uzgodnienie programu inwestycji pomiędzy inwestorem a Dysponentem.

Sporządzenie pierwszej wersji Programu nastąpiło 23 lutego 2023 r. (już po ujęciu dotacji w ustawie budżetowej), a poprawionej w dniu 12 kwietnia 2023 r. Jak wyjaśnił Dyrektor Generalny MS ujęcie w planie finansowym tej dotacji odbyło się na podstawie wniosku złożonego w trybie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie przyznawania, rozliczania i przekazywania środków finansowych na realizację inwestycji związanych z kształceniem oraz działalnością naukową⁵³. Zdaniem NIK jedną z przyczyn dla których nie przygotowano należycie dokumentacji poprzedzającej ujęcie inwestycji w planie finansowym był fakt, iż Uczelnia dopiero 21 grudnia 2022 r. stała się właścicielem gruntu, na którym planowana była inwestycja.

Pośpieszne i nienależyte przygotowanie inwestycji, zdaniem NIK, skutkowało nieprawidłowościami związanymi z finansowaniem tej inwestycji.

(akta kontroli: T. IV str. 295-302, 376, 416-419, T. VI str. 282-290, 416-419)

⁵² Zgodnie z § 2 ust 1 pkt 2 Zarządzeniem nr 327/21/BM Sekretarz Stanu Michał Woś sprawuje stałe zastępstwo Ministra Sprawiedliwości w sprawie wykonywania uprawnień dysponenta części 37 budżetu państwa z wyjątkiem Funduszu Sprawiedliwości.

⁴⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1956.

W dniu 7 czerwca 2023 r. Ministerstwo podpisało umowę dotacyjną nr MS/3820/DB/2023 na kwotę 78 353,4 tys. zł na budowę dwóch akademików oraz budowę sali audytoryjnej wraz z zagospodarowaniem terenu oraz infrastrukturą towarzyszącą na terenie Kampusu Mundurowego Szkoły Wyższej Wymiaru Sprawiedliwości. Dotacja obejmowała 100% planowanych kosztów inwestycji⁵⁴, przy czym w odniesieniu do kwoty 60 582,6 tys. zł na lata 2024-2025 z adnotacją „pod warunkiem ujęcia w ustawie budżetowej”⁵⁵. W dniu podpisania umowy dotacyjnej Rektor Komendant AWS złożył do Centralnego Zarządu Służby Więziennej wnioski o dofinansowanie tego samego zadania z Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy (dalej: Fundusz) w kwocie 36 436,6 tys. zł (w latach 2024 i 2025). We wniosku do Dysponenta Funduszu Rektor-Komendant zadeklarował, że pozostałą brakującą kwotę, tj. 41 916,6 tys. zł, pokryje ze środków własnych uczelni. Na zadeklarowaną kwotę składały się: dotacja MS na 2023 r. (17 770, 8 tys. zł) i środki z Programu modernizacji Służby Więziennej⁵⁶ (24 144 tys. zł).

W dniu 20 czerwca 2023 r., tj. po podpisaniu umowy dotacyjnej, Rektor Komendant AWS podpisał z dysponentem Funduszu porozumienie nr 35/2023/BKW-P.434.50.2.2023.Mju.1 przyznające dotację w żądanej wysokości. W świetle powyższego należy stwierdzić, że Akademia otrzymała podwójne dofinansowanie w kwocie 36 436,6 tys. zł (na lata 2024 i 2025) na realizację tego samego zadania. Należy nadmienić, że w Programie inwestycji z dnia 12 kwietnia 2023 r. jako źródło finansowania w 100% wskazano budżet państwa.

Dyrektor DBiEF wyjaśnił, że zawarcie z Dysponentem Funduszu umowy na dofinansowanie przedsięwzięcia miało umożliwiać zawarcie umowy z wykonawcą robót budowlanych w warunkach braku pewności co do zabezpieczenia przez Ministerstwo Finansów środków na pełną realizację zadania o charakterze wieloletnim w kolejnych ustawach budżetowych. Dodał, że zarówno Minister Sprawiedliwości jak również Ministerstwo nie są stronami umowy i zgodnie z zapewnieniami Komendanta-Rektora miało to stanowić zabezpieczenie na wypadek braku lub niepełnego zabezpieczenia środków na dotacje celowe w kolejnych ustawach budżetowych. W przypadku uzyskania finansowania w budżecie w części 37 realizacja i finansowanie zadania nie będzie następować z Funduszu.

NIK nie może zgodzić się z powyższą argumentacją. Powyższe zaniechanie doprowadziło do naruszenia § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie finansowania inwestycji z budżetu państwa. Zgodnie z tym przepisem wysokość kwot dotacji celowych z budżetu państwa planowanych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji ustalana jest na podstawie kwot środków własnych i środków innych niż dotacje celowe z budżetu państwa,

⁵⁴ Zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowanym stanowiącym załącznik nr 2 do umowy dotacyjnej.

⁵⁵ Dysponent nie występował do Ministra Finansów o zapewnienie wieloletniego finansowania inwestycji.

⁵⁶ Na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Służby Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i SOP w latach 2022-2025, o ustanowieniu Programu Modernizacji Służby Więziennej w latach 2022-2025 oraz o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2448). Program modernizacji SW nie jest programem wieloletnim w rozumieniu ufp. Nadzór nad realizacją Programu modernizacji SW sprawuje Minister Sprawiedliwości, który dokonuje oceny realizacji przedsięwzięć oraz wielkości środków wydatkowanych na realizację Programu modernizacji SW.

planowanych na finansowanie inwestycji w kolejnych latach jej realizacji; środki te są planowane z podziałem według źródeł ich pochodzenia. Z kolei § 9 ust. 2 tego rozporządzenia stanowi, że przy ustalaniu kwot dotacji celowych dokumentami stanowiącymi podstawę informacji o pozostałych źródłach finansowania inwestycji są dokumenty potwierdzające przyznanie dotacji z funduszy celowych lub innych środków albo zapewnienie ich przyznania z uwzględnieniem planowanych kwot i terminów ich przekazywania. Pomimo tych regulacji oraz wiedzy, o zapewnieniu finansowania w 2024 r. z Funduszu Dysponent ujął w planie finansowym na 2024 r. kwotę 39 329 tys. zł (z tego 12 000 tys. zł z Programu modernizacji) jako dotacja dla AWS na przedmiotowe przedsięwzięcie⁵⁷.

Brak reakcji dysponenta części na uzyskanie przez dotowanego dodatkowego źródła finansowania inwestycji wskazuje na zawodność koordynacji kontroli zarządczej w podległych Ministrowi jednostkach sektora finansów publicznych. Dla zapewnienia realizacji celu kontroli zarządczej, o którym mowa w art. 68 ust. 2 ufp niezbędne było zapewnienie zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi m.in. poprzez zweryfikowanie wszystkich dostępnych źródeł informacji. Działania Ministra wskazały, że cel ten nie został osiągnięty, bowiem nie zapewniono przestrzegania przepisów.

(akta kontroli: T. IV str. 135, 378, 416-419; T. VIII str. 1-347)

3.3 NIK zwraca również uwagę na szereg wątpliwości dotyczących zasadności finansowania planów inwestycyjnych AWS w lokalizacji warszawskiej, dlatego też niezbędne jest dokonanie przez Dysponenta szczegółowej i całościowej analizy w tym obszarze. Powyższe wątpliwości potwierdzają:

- znaczne koszty jakie AWS planuje ponieść na inwestycje, w tym w lokalizacji warszawskiej. W piśmie z dnia 28 lipca 2022 r. Sekretarz Stanu Michał Woś poinformował Sekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów Sebastiana Skuzę, że łączne zgłoszone przez uczelnie zapotrzebowanie na środki inwestycyjne na lata 2023-2025 wynosi 425 749 tys. zł, z czego w 2023 roku 68 413 tys. zł;

(akta kontroli: T. VI str. 23)

- Uczelnia tylko w 2023 roku uzyskała na własność 3 lokale niemieszkalne o łącznej powierzchni 1930 m² oraz 5 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 271 m². NIK wskazuje na uzasadnione wątpliwości co do rzetelności określenia potrzeb w tym zakresie. Przykładowo wniosek o udzielenie dotacji na zakup nieruchomości przy Al. Wyzwolenia uczelnia złożyła 14 czerwca 2023 r. (wniosek zatwierdzono 24 lipca), a wniosek dot. nieruchomości przy ul. Stawki 3A został złożony 23 października 2023 r. W złożonych wyjaśnieniach Rektor Komendant AWS nie wskazał przyczyn rozdzielania tych inwestycji, w szczególności jakie nowe okoliczności wystąpiły w październiku (złożenie wniosku na ul. Stawki 3A), których nie dało się przewidzieć w czerwcu (złożenie wniosku o Al. Wyzwolenia). Zdaniem NIK świadczy to o nierzetelnym rozpoznaniu kolejnych wniosków uczelni, bez uwzględnienia jej faktycznych potrzeb na etapie kolejnych wniosków, a ewentualne ich połączenie pozwoliłoby na ograniczenie kosztów zakupu nieruchomości;

(akta kontroli: T. III str. 458- 463; T. IV str. 61-77, 156)

⁵⁷ W toku kontroli MS nie przedstawiło dokumentacji, w której zwracało się o przyznanie takiego finansowania.

- brak dokumentacji potwierdzającej rozwój AWS w lokalizacji warszawskiej w szczególności biorąc pod uwagę: niezbędne koszty do poniesienia przez Ministerstwo Sprawiedliwości, wymierne korzyści dla Wymiaru Sprawiedliwości (dotychczas uruchomiono tylko kierunki, które są prowadzone przez inne uczelnie na terenie Warszawy) oraz inne rozwiązania alternatywne np. nawiązanie współpracy z istniejącymi uczelniami;
- wątpliwości co do realności założeń dotyczącej wzrostu liczby studentów (AWS zakłada wzrost liczby studentów w lokalizacji warszawskiej z 226 w 2023/2024 do 618 w 2026/2027). NIK przeanalizowała jeden z dwóch prowadzonych kierunków w lokalizacji warszawskiej (bezpieczeństwo wewnętrzne). Zgodnie z systemem POL-on w województwie mazowieckim funkcjonują 24 uczelnie prowadzące studia I stopnia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne, a sześć z nich (25%) wygasza ten kierunek. W przypadku Uniwersytetu SWPS kierunek został zlikwidowany. Natomiast z informacji uzyskanych od Akademii Sztuki Wojennej wynika, że uczelnia systematycznie zmniejsza limity przyjęć: ze 120 w roku akademickim 2021/2022 do 75 w roku 2023/2024 (tj. o 37%) ze względu na znacznie mniejszą od limitów liczbę przyjętych studentów⁵⁸. W przypadku Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w okresie ostatnich trzech lat akademickich tylko w jednym roku (2023/2024) liczba przyjętych studentów zrównała się lub przekroczyła zakładany limit przyjęć. Nie wzięto też pod uwagę ogólnej tendencji dotyczącej liczby studentów w Polsce związanej m.in. z sytuacją demograficzną. Na przestrzeni lat znacznie zmniejszyła się liczba studentów - od 2010/2011 do 2019/2020 o jedną trzecią (33%). Od 2019/2020 do 2022/2023 liczba ta utrzymuje się zbliżonym poziomie ok. 1 200 tys.⁵⁹.

(akta kontroli: T. III str. 327-335)

4. Zawieranie i rozliczanie umów w sposób nierzetelny i niegospodarny.

a) *Niewprowadzanie do umów jasnych i jednoznacznych zapisów dotyczących rozliczania wykonawcy za rzeczywisty wymiar świadczonych usług.*

NIK w kontroli P/23/001 wykonania budżetu państwa w 2022 r. stwierdziła nieprawidłowości polegające na nierzetelnym zawieraniu umów, w tym m.in. umowy nie zawierały kompletnego algorytmu obliczania wynagrodzenia wykonawcy. W związku z powyższym NIK wniosowała o wdrożenie skutecznych mechanizmów kontroli zarządczej nad sporządzaniem umów z wykonawcami, w szczególności w sposób umożliwiający rzetelne ich rozliczanie. W toku niniejszej kontroli zbadano 10 umów zlecenia. W dziewięciu z nich nie wprowadzono takich zapisów, pomimo dokonywanych w 2023 r. zmian umów. Umowy te zawierały jedynie informacje o maksymalnym godzinowym wymiarze czasu świadczenia usługi oraz sposobie wyliczania wynagrodzenia, w przypadku całodniowego nieświadczenia usług. Ze względu na brak powiązania rzeczywistego wymiaru świadczenia usług w godzinach z wynagrodzeniem, zapisy umowy umożliwiają zapłatę pełnego miesięcznego wynagrodzenia nawet w przypadku znacznie mniejszego wymiaru czasu realizacji umowy, np. po godzinie każdego dnia. Przykładowo:

- Wykonawca umowy B-F/2022/09/00029 na realizację czynności analitycznych i doradczych w zakresie polityki wizerunkowej MS w 2023 r.

⁵⁸ Liczba przyjętych studentów w stosunku do limitu miejsc w latach akademickich 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024 kształtowała się następująco: 74 na 120 miejsc, 53 na 90 miejsc oraz 64 na 75 miejsc.

⁵⁹ Dane GUS.

przedstawił 12 rachunków za wykonanie przedmiotu umowy. Zgodnie z ich treścią zleceniobiorca świadczył usługi w wymiarze od 88 do 152 godzin miesięcznie, tj. od 35% do 60% maksymalnej liczby godzin określonej w umowie (250 godzin). Należy podkreślić, że zleceniobiorca każdorazowo wystawiał rachunek na maksymalną miesięczną kwotę określoną w umowie, która została zaakceptowana i wypłacona wykonawcy. Podobnie wykonawca umowy nr B-F/2023/01/00079 na świadczenie usług fotograficznych w 2023 r. realizował przedmiot umowy w przedziale od 80% do 90% ustalonego maksymalnego limitu czasu. Jednocześnie zleceniobiorca z tego tytułu otrzymał pełne miesięczne wynagrodzenie.

- W umowie nr B-F/2023/02/00022 z dnia 10 lutego 2023 r. (i kolejnych⁶⁰) nie zawarto żadnego algorytmu wyliczania wynagrodzenia, ustalając jedynie tygodniowy limit czasu nie więcej niż 25 godzin. Wykonawca przedłożył w 2023 r. 10 miesięcznych rachunków i każdorazowo wskazał, że realizacja przedmiotu umowy odbywała się w wymiarze 35 godzin. Wynagrodzenie z tego tytułu w ośmiu przypadkach wypłacono w maksymalnej kwocie określonej w umowie (1,6 tys. zł), natomiast za luty i maj wyniosło ono odpowiednio 0,7 tys. zł i 0,8 tys. zł.

Odnosnie powyższego, Dyrektor BF wyjaśnił, iż pomimo braku uregulowań dotyczących świadczenia usług w niepełnym miesiącu kalendarzowym, przy obopólnej zgodzie stron, zdecydowano się na sposób rozliczenia z wykorzystaniem stawki dziennej⁶¹. Dyrektor Generalny dodał, że BF opracowało projekt umowy uwzględniającej zasady rozliczania wykonawców z czynności wykonywanych w ramach zawartych umów. Nowy wzór umowy wprowadzono w Ministerstwie dopiero w grudniu 2023 r. W związku z powyższym NIK nie jest w stanie potwierdzić prawidłowości wykonania wniosku pokontrolnego.

(akta kontroli: T. I str. 18; T. IV str. 11-19; T. V str. 1-33, 203-287, 288-321)

b) *Nierzetelne dokumentowanie wykonanej usługi.*

W badanych umowach Zamawiający nie wprowadził obowiązku szczegółowego rozliczania się z poszczególnych czynności wykonywanych w ramach umów jak również Ministerstwo nie prowadziło szczegółowego rozliczenia wykonawców. Stwierdzono trzy przypadki umów, w których rozliczenia opierały się jedynie na oświadczeniu wykonawcy o liczbie przepracowanych godzin (zgodnie z zapisami umowy, zleceniobiorca po zakończeniu miesiąca zobowiązany był do złożenia pisemnej informacji o liczbie godzin, w których realizował czynności objęte umową). Ministerstwo nie przedstawiło żadnej dokumentacji potwierdzającej prawidłowe wykonanie przedmiotu poniższych umów zlecenia, w tym wykonanych czynności, ewidencji czasu pracy czy dokumentacji wykonanej przez zleceniobiorcę:

- B-F/2022/03/00037 m.in. na wykonywanie analizy formalno-prawnej pism, wniosków, zapytań i próśb o podjęcie interwencji kierowanych do MS. Odnosnie do braku dokumentacji Dyrektor Generalny wyjaśnił, że nie zachowała się żadna dokumentacja w tej sprawie, wykonawca posiadał dostęp do systemu EZD, jednak nie wykonywał w nim żadnych czynności,

⁶⁰ Oraz umów kolejnych B-F/2023/05/00061 z dnia 29 maja 2023 r., B-F/2023/09/00098 z 29 września 2023 r.

⁶¹ Wynagrodzenie zostało pomniejszone proporcjonalnie do liczby dni miesiąca, w których obowiązywała umowa.

a pracownik sprawujący bezpośredni autonomiczny nadzór, tj. Zastępca Dyrektora Biura Ministra (dalej Zastępca Dyrektora BM) nie jest już pracownikiem Ministerstwa.

- B-F/2023/04/00009 z dnia 22 marca 2023 r. na czynności obejmujące koordynację i nadzór nad obsługą audio-video. Zastępca Dyrektora BPIK zeznała, że zarówno czas i zakres realizacji umowy był zatwierdzany każdorazowo wyłącznie poprzez potwierdzenie prawidłowego wykonania przedmiotu umowy po złożeniu rachunku. Podstawę do stwierdzenia prawidłowości realizacji przedmiotu umowy i jej czasu stanowiły ustne rozmowy z pracownikami odpowiedzialnymi za wykonanie czynności.
- B-F/2022/10/00100 na czynności obejmujące stałe monitorowanie mediów społecznościowych i przygotowywanie tzw. briefów. Zastępca Dyrektora BKiP wyjaśniła, że umowa nie nakładała na Zleceniobiorcę, który świadczył usługi bezpośrednio dla kierownictwa Ministerstwa, obowiązku przekazywania dokumentacji w formie pisemnej. Dodała, iż weryfikacji prawidłowości wykonanych usług oraz ich czasu dokonywała na podstawie przeprowadzonych rozmów z wykonawcą oraz Szefem Gabinetu Politycznego.

W ocenie NIK, wypłata wynagrodzenia w 2023 r. dla ww. zleceniobiorców w wysokości 320,2 tys. zł bez udokumentowania zarówno liczby przepracowanych godzin jak i wykonanych prac należy uznać za działanie nierzetelne.

(akta kontroli: T. IV str. 127-131, 306-308, 379-387; T. V str. 396-456)

c) *Nieuzasadnione podwyższenie wynagrodzenia wykonawcy.*

Podobnie jak w poprzednich kontrolach wykonania budżetu państwa NIK⁶² i w tej kontroli stwierdziła przypadki podnoszenia wynagrodzenia wykonawców umów zlecenia bez zmiany zakresu świadczonych usług oraz bez uzasadnienia takiej podwyżki. Taką praktykę stwierdzono w trzech niżej wymienionych umowach. Z tytułu niezasadnego podniesienia wynagrodzenia w 2023 r. wynikającego z tych umów poniesiono wydatki w kwocie 69,7 tys. zł:

- W umowie nr B-F/2022/10/00100 na stałe monitorowanie mediów społecznościowych i przygotowywanie briefów dla kierownictwa Ministerstwa kolejnymi aneksami podniesiono dwukrotnie wynagrodzenie wykonawcy z 3,5 tys. zł/miesięcznie (styczeń 2023 r.) do 5,8 tys. zł /miesięcznie (sierpień 2023 r.), tj. o 66%. Łącznie z tytułu nieuzasadnionego podniesienia wynagrodzenia wykonawcy wydatkowano 32,8 tys. zł. Podobnie w umowie B-F/2023/04/00009 na podjęcie czynności obejmujących koordynację i nadzór nad obsługą audio-wideo wydarzeń z udziałem Kierownictwa MS oraz wsparcie w tym zakresie podniesiono kolejnymi aneksami wynagrodzenie z 11,1 tys. zł /miesięcznie (kwiecień 2023 r.) do 15,9 tys. zł /miesięcznie (wrzesień 2023 r.), tj. o 43,7%. Przy czym podniesienie wynagrodzenia za miesiąc wrzesień nastąpiło aneksem z 26 września br., tj. praktycznie po zakończeniu świadczenia usługi w tym miesiącu. BKiP nie dysponowało dokumentacją potwierdzającą zasadność

⁶² Kontrola nr P/22/001 Wykonanie budżetu państwa w roku 2021 w części 37 Sprawiedliwość.

tego wzrostu. Zastępca Dyrektora BKiP zeznała, iż nie ma wiedzy na temat kto wnioskował o podwyższenie wynagrodzenia w tych przypadkach. Dyrektor BF wyjaśnił, iż BF nie dysponuje dokumentacją potwierdzającą zasadność wzrostu wynagrodzenia dla ww. wykonawców. Jak wyjaśnił prawdopodobnie odbyło się to na ustny wniosek Szefa Gabinetu Politycznego MS. Łącznie z tytułu nieuzasadnionego podniesienia wynagrodzenia wykonawców tych dwóch umów wydatkowano 52,9 tys. zł.

- W umowie B-F/2022/03/00037 m.in. na wykonywanie analizy formalno-prawnej pism, wniosków, zapytań i próśb o podjęcie interwencji kierowanych do MS, kolejnymi umowami i aneksami podniesiono miesięczne wynagrodzenie wykonawcy z 11,4 tys. zł (styczeń 2023 r.) do 13,7 tys. zł (sierpień 2023 r.), tj. o 20,4%. Należy podkreślić, iż w 2022 r. w kontroli wykonania budżetu państwa NIK zwracała uwagę na problem adekwatności wynagrodzenia tego wykonawcy w kontekście przedstawionych efektów jego usługi⁶³. Wnioski o podwyżki składał Zastępca Dyrektora BM i nie zawierały one uzasadnienia konieczności podniesienia wynagrodzenia. Łącznie z tytułu nieuzasadnionego podniesienia wynagrodzenia wykonawcy wydatkowano 16,8 tys. zł.

Ponadto wątpliwości NIK co do rzetelności realizacji tej umowy oprócz ustaleń zawartych powyżej (w pkt. 5 b), potwierdza również zawieranie umów, których okres realizacji rozpoczynał się przed datą ich podpisania. Umowa B-F/2022/03/00037 obowiązywała do 15 lutego 2023 r. Kolejną umowę (przedłużającą) nr B-F/2023/02/00056 zawarto w 27 lutego 2023 r. (po 11 dniach). Zgodnie z § 2 ust. 1 umowa obowiązuje od 16 lutego do 15 sierpnia 2023 r. Z kolei przedłużenie tej umowy nastąpiło 23 sierpnia 2023 r. (po 7 dniach od wygaśnięcia poprzedniej). W umowie nr B-F/10/2023/00091 z dnia 6 listopada 2023 r. zawarto okres obowiązywania od 16 października 2023 r. (21 dni), pomimo iż w okresach 16-26 luty, 16-22 sierpnia oraz 16 października - 6 listopada 2023 r. nie było podstawy do świadczenia usług, wykonawca przedstawił rachunki potwierdzające, że również w tych dniach świadczył usługi, co potwierdziła Zastępca Dyrektora BM. Wyplacone wynagrodzenie za okres bezumownego świadczenia usług wyniosło 16,6 tys. zł.

(akta kontroli: T. IV str. 306-308, 408-412, 430-432; T. V str. 322-456)

5. Umowy cywilno-prawne zawierane z własnymi pracownikami

Szczegółowe badanie sześciu umów cywilno-prawnych zawartych z pracownikami Ministerstwa wykazało, że w przypadku dwóch umów realizacja przedmiotu umowy odbywała się w trakcie pełnienia obowiązków wynikających z umowy o pracę lub zakres wykonywanych zadań pokrywał się z obowiązkami wynikającymi z umowy o pracę i tak:

- a) Dyrektor BF zawarł umowę cywilno-prawną⁶⁴ z pracownikiem Ministerstwa na wygłoszenie wykładu dla Międzyresortowej Komisji Orzekającej przy Ministrze Sprawiedliwości. Realizacja przedmiotu umowy odbyła się na podstawie zgody Dyrektora Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich

⁶³ W 2022 r. wykonawca w okresie dwóch, objętych badaniem miesięcy, opracował osiem pism przekazujących korespondencję do właściwych organów oraz jedną notatkę służbową, za co otrzymał łączne wynagrodzenie w wysokości 22,7 tys. zł.

⁶⁴ Umowa o dzieło nr IV/2023 z dnia 1 czerwca 2023 r.

na wykonywanie obowiązków służbowych poza siedzibą urzędu i pokrywała się z czasem pracy z tytułu umowy o pracę. Dyrektor Generalny wyjaśnił, że pracownik na podstawie art. 68 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. *o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych*⁶⁵ został zwolniony ze świadczenia obowiązków na czas uczestnictwa w szkoleniu z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

NIK nie kwestionuje uczestnictwa w ww. szkoleniu z zachowaniem prawa do wynagrodzenia. Należy jednak podkreślić, że za prowadzenie szkolenia pracownik, pomimo zachowania prawa do wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę, dodatkowo otrzymał wynagrodzenie z tytułu umowy o dzieło. W opinii NIK wypłata wynagrodzenia w wysokości 0,9 tys. zł z tytułu umowy o dzieło zrealizowanej w czasie realizacji obowiązków służbowych wynikających z umowy o pracę była działaniem niegospodarnym.

- b) Dyrektor BF zawarł umowy cywilno-prawne z pracownikiem własnego Biura⁶⁶ na usługę wsparcia w zakresie komórki organizacyjnej BF, tj. Zespołu Radców Prawnych. Analiza zakresu obowiązków wykazała, że przedmiot tych umów był zbieżny z zakresem obowiązków wynikającym z umowy o pracę. Dyrektor BF wyjaśnił, że zakres obowiązków pomimo formalnego podobieństwa czynności sekretarskich w Zespole Radców prawnych do świadczonych na rzecz całego biura, ich specyfika i stopień trudności predestynował do uznania jego odrębności. Wykonywane zadania były komplementarne wobec zadań podstawowych i mogły być wykonywane poza godzinami pracy.

W ocenie NIK, zawarcie umów cywilno-prawnych w kwocie 12,7 tys. zł było działaniem nierzetelnym. W szczególności w sytuacji, gdy zaistniała uzasadniona potrzeba realizacji dodatkowych zadań przez pracownika należało wziąć pod uwagę inne formy wynagradzania własnych pracowników za wykonanie dodatkowych zadań, np. poprzez wzrost wynagrodzenia czy przyznanie dodatków zadaniowych. Powyższą ocenę potwierdzają „Rekomendacje dotyczące zawierania umów cywilnoprawnych w jednostkach administracji rządowej”⁶⁷, zgodnie z którymi nawet realizacja dodatkowych zadań nie powinna być przedmiotem zawierania umów cywilnoprawnych z pracownikiem. Tymczasem Dyrektor nie przedstawił dokumentacji potwierdzającej ubieganie się o zwiększenie zatrudnienia lub przyznanie dodatku za wykonywane zadania. Wyjaśnił jedynie, że na zwiększenie wynagrodzenia pracownika nie uzyskano zgody.

(akta kontroli: T. II str. 153-157; T. IV str. 11-12, 286-287, 413-414; T. V str. 1-33, 49-54)

6. Naruszenie zasad udzielania zamówień publicznych zawartych w pzp.

Badanie umów zlecenia pod kątem prawidłowości stosowania pzp wykazało, iż dwie umowy naruszały zasady udzielania zamówień publicznych. Na ich podstawie w 2023 r. wydatkowano kwotę 219 tys. zł. W Ministerstwie nie sporządzono żadnej dokumentacji dotyczącej wyboru wykonawców, w tym oszacowania wartości zamówienia. Powyższe dotyczyło:

⁶⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 104.

⁶⁶ Umowa nr BF/2023/02/00022 z dnia 10 lutego 2023 r. oraz BF/2023/05/00061 z dnia 29 maja 2023 r.

⁶⁷ <https://www.gov.pl/web/premier/nadzor>.

a) Wykonawcy umowy B-F/2022/09/00029 z dnia 21 września 2022 r. na realizację czynności analitycznych i doradczych w zakresie polityki wizerunkowej MS oraz wdrażania standardów komunikacji wewnętrznej. Usługa wykonywana była od 21 września 2022 r. na podstawie umów i aneksów o łącznej wartości 216 tys. zł. Wydatki poniesione w 2023 r. z tytułu tych umów wyniosły 108 tys. zł⁶⁸. Dyrektor Generalny wyjaśnił, że nie zachowała się dokumentacja wyboru wykonawcy, a umowa została zawarta na polecenie ówczesnego kierownictwa MS.

(akta kontroli: T. IV str. 130; T. V str. 288-321, 564-565)

b) Wykonawcy umowy nr B-F/2021/07/00094 na podjęcie czynności obejmujących usługi fotograficzne na potrzeby MS. W 2023 r. obowiązywała w tym zakresie umowa z 2 stycznia 2023 r. B-F/2023/01/00079 wraz z aneksem z dnia 19 września 2023 r. o wartości 121 tys. zł⁶⁹, przy czym umowy na ten zakres usług z tym wykonawcą obowiązywały również w poprzednich latach (co najmniej od 2 sierpnia 2021 r.) o łącznej wartości 118,8 tys. zł. Z tytułu ich realizacji wypłacono w 2023 r. 111 tys. zł⁷⁰, a w 2022 r. 89,9 tys. zł. Dyrektor Generalny nie wskazał przyczyn braku dokumentacji wyboru wykonawcy. Natomiast Zastępca Dyrektora BKiP, która zatwierdzała wykonanie umowy pod kątem merytorycznym zeznała, iż nie pamięta żadnego wniosku o zawarcie tej umowy, a w BKiP nie ma dokumentacji w tej sprawie. W jej opinii dokumentację posiada Biuro Finansów.

Odnośnie obu przypadków Dyrektor BF zeznał, że szacowanie wartości zamówienia oraz posiadanie dokumentów w zakresie badania rynku należy do obowiązków komórki merytorycznej (BM i BKiP). Ponadto wyjaśnił, że zawarcie przedmiotowych umów wynikało ze złożenia ustnego zapotrzebowania pochodzącego od Kierownictwa MS. Jak wyjaśnił: „Prawdopodobnie mógł to być Szef Gabinetu Politycznego lub Dyrektor Generalny”.

(akta kontroli: T. I str. 241-296; T. III str. 482-503; T. IV str. 408-412; T. V str. 203-286, 564-565)

Z ustaleń kontroli wynika, iż w obu przypadkach łączna wartość zamówienia przekroczyła 130 tys. zł, tj. próg stosowania ustawy pzp. Należy podkreślić, że nieprawidłowości o tożsamym charakterze stwierdzono również w kontroli wykonania budżetu w roku 2022 r. Tym samym sformułowany, w wystąpieniu z dnia 24 kwietnia 2023 r., wniosek pokontrolny NIK⁷¹ nie został zrealizowany.

Zgodnie z § 5 ust. 4 Regulaminu za ustalenie szacunkowej wartości zamówienia i jego udokumentowanie odpowiedzialny jest Wnioskodawca. Ze względu na brak dokumentacji i zmiany kadrowe, nie ustalono kto był wnioskodawcą w tych przypadkach. Jednocześnie, zgodnie z art. 17 ust. 1b pkt 1 *ustawy o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych*⁷² naruszeniem dyscypliny jest udzielenie zamówienia wykonawcy, który nie został wybrany w trybie lub procedurze, określonych w przepisach o zamówieniach publicznych.

⁶⁸ Umowa została rozwiązana z dniem 11 grudnia 2023 r.

⁶⁹ Umowa z 2 stycznia 2023 r. B-F/2023/01/00079 wraz z aneksem z dnia 19 września 2023 r.

⁷⁰ Zawarty 30 listopada 2023 r. aneks nr 2 do ww. umowy skracal okres jej obowiązywania do 30 listopada 2023 r.

⁷¹ NIK wniosowała o wprowadzenie rozwiązań organizacyjno-prawnych w celu zapewnienia wyboru wykonawców zgodnie z przepisami pzp, w szczególności prawidłowego szacowania wartości zamówienia oraz jego rzetelnego dokumentowania.

⁷² Dz. U. z 2021 r. poz. 289 ze zm.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

W części 37 - Sprawiedliwość plan wydatków budżetu środków europejskich po zmianach wynosił 197 884,1 tys. zł, a wydatki zostały zrealizowane w kwocie 150 406,9 tys. zł, tj. w 76% planu.

Wydatki dysponenta III stopnia wyniosły 29 653,7 tys. zł, tj. 67,1% planu po zmianach i były wyższe od wykonania w 2022 r. o 5 731,6 tys. zł (o 24%). Niskie wykonanie bśe wynikało głównie z długotrwałości procedury przetargowej przy realizacji zadań w dofinansowywanych projektach oraz opóźnienia w realizacji projektu przez beneficjentów.

(akta kontroli: T. I str. 86,92-93; 96; T. II str. 126; T. III str. 501-503; T. IV str. 280; T. VII str. 224-228)

W trakcie roku plan finansowy bśe dysponenta części został zwiększony o środki z rezerwy celowej poz. 98 w łącznej wysokości 69 376,4 tys. zł z przeznaczeniem na realizację projektów *Pilotażowe kompleksy penitencjarne* (62 900,3 tys. zł) w ramach NMF 2014-2021 oraz *Poprawę efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii* w ramach POIiŚ 2014-2020 (6 476,1 tys. zł). Środki z rezerwy celowej wykorzystano w kwocie 42 633 tys. zł⁷³, tj. 61,5%. Przyczyną niepełnego wykorzystania środków z NMF 2014-2021 była m.in. konieczność zabezpieczenia w budżecie SW środków finansowych w przypadku zgłoszenia przez wykonawców realizowanych inwestycji roszczeń waloryzacyjnych oraz niewykonanie w planowanym terminie prac związanych z budową dróg dojazdowych na terenie kompleksu, z uwagi na komplikacje powstałe w wyniku dodatkowych ekspertyz gruntowych oraz niekorzystne warunki pogodowe.

(akta kontroli: T. I str. 509)

Plan finansowy dysponenta III stopnia w 2023 r. został zmniejszony per saldo o 4 958,1 tys. zł. Wynikało to głównie z przeniesienia środków z części 37 do części 15 - Sądy powszechne w związku z m.in. przedłużeniem projektu Elektroniczny Krajowy Rejestr Sądowy oraz zleceniem Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu opracowania i wdrożenia Krajowego Rejestru Mediatorów.

(akta kontroli: T. II str. 126; T. III str. 500-503)

Szczegółowym badaniem objęto pięć wydatków z bśe na kwotę 4 317,3 tys. zł, w tym jeden wskazany w dokumentach dotyczących współfinansowania krajowego oraz cztery dobrane w sposób celowy. Stanowiło to 14,6% wydatków bśe dysponenta III stopnia. Wydatki zostały przeznaczone na cele określone w umowach o dofinansowanie projektów i zrealizowane zgodnie z tymi umowami. Zlecenia płatności przekazywane były do Banku Gospodarstwa Krajowego we właściwym terminie.

W celu dostosowania planu wydatków do aktualnych potrzeb jednostek, dysponent części 37 podejmował decyzje o blokadzie planowanych wydatków bśe w łącznej wysokości 31 791,8 tys. zł (pięciokrotnie w grudniu 2023 r.).

(akta kontroli: T. I str. 382-383; T. II str. 99-109; T. IV str. 148-150; T. VII str. 267)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Kontrola w zakresie realizacji wydatków budżetu państwa wykazała nierzetelne i niegospodarne wydatkowanie środków w łącznej kwocie 420,1 tys. zł, co było

⁷³ W tym na Poprawę efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii – 6 476,1 tys. zł oraz na Pilotażowe kompleksy penitencjarne – 36 156,9 tys. zł.

niezgodne z zasadami określonymi w art. 44 ustawy o finansach publicznych. Stwierdzono poniesienie niecelowych wydatków na kampanię informacyjną oraz dotację na zakup nieruchomości niemieszkalnej przy ul. Stawki 3A dla AWS w łącznej wysokości 9 614 tys. zł. Udzielenie dotacji dla AWS na budowę akademików w kwocie 14 718,6 tys. zł nastąpiło z naruszeniem przepisów dotyczących finansowania inwestycji z budżetu państwa. W badanej próbie wydatków stwierdzono, że nie wszystkie rozliczenia umów z wykonawcami w ramach ponoszonych wydatków prowadzone były w sposób rzetelny oraz gospodarny. Wystąpiły dwa przypadki udzielania zamówień w sposób niekonkurencyjny, a także bez zastosowania ustawy pzp w sytuacji, kiedy zgodnie z obowiązującymi przepisami brak było podstaw do wyłączenia jej stosowania. W ocenie NIK, sprawowany przez dysponenta nadzór nad wykonywaniem budżetu w 2023 r. w części 37 Sprawiedliwość był niewystarczający, na co wskazuje liczba oraz skala stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości.

OBSZAR

Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych/łącznych sprawozdań budżetowych za 2023 r. przez dysponenta części 37 i sprawozdań jednostkowych dysponenta III stopnia:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności objęto również sporządzenie sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

(akta kontroli: T. II str. 131-135; T. III 1-282; T. VII str. 84-85, 88-94, 152-265)

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 37 - Sprawiedliwość na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Prawidłowość i terminowość sporządzania sprawozdań jednostkowych była objęta nadzorem dysponenta części.

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych.

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Wdrożenie skutecznych mechanizmów kontroli zarządczej zapobiegających niecelowemu udzieleniu dotacji przez Dysponenta części, w tym określających w sposób precyzyjny udział i odpowiedzialność poszczególnych komórek organizacyjnych Ministerstwa w procesie przyznawania i rozliczania dotacji.
2. Zweryfikowanie dokumentacji inwestycji w zakresie budowy akademików w Kaliszu w oparciu o rzetelne dane o planowanych z poszczególnych źródeł środkach na jej finansowanie w kolejnych latach.
3. Dokonanie analizy rzeczywistych potrzeb inwestycyjnych AWS w lokalizacji warszawskiej przy uwzględnieniu posiadanych przez uczelnię nieruchomości oraz planu rozwojowego Akademii, w tym w szczególności dotyczącego kształcenia funkcjonariuszy SW, w celu oceny zasadności finansowania tych zadań.
4. Zapewnienie skutecznych mechanizmów kontroli zarządczej w celu zagwarantowania rzetelnego sporządzania umów z wykonawcami w sposób umożliwiający ich właściwe rozliczanie oraz prawidłowe dokumentowanie wykonanej usługi.
5. Podjęcie działań w celu zapewnienia przestrzegania pzp przy zawieraniu umów cywilno-prawnych, a w przypadku pracowników MS zgodnie z rekomendacjami wydanymi przez KPRM.
6. Zapewnienie prowadzenia kampanii medialnych finansowanych ze środków budżetowych jedynie w uzasadnionych przypadkach z zachowaniem ściśle informacyjnego charakteru, rzetelnie ich przygotowanie i przeprowadzenie oraz dokonywanie ewaluacji skuteczności i efektywności kampanii po jej zakończeniu.
7. Określanie w umowach na prowadzenie działań komunikacyjnych podstawowych parametrów dotarcia do docelowych grup odbiorców umożliwiających weryfikację efektywności finansowej realizowanych działań.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁷⁴ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

⁷⁴ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 22 kwietnia 2024 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

z upoważnienia

Michał Jędrzejczyk
Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

-/-